

Årsrapport 2004

”

NIBRs visjon er å videreutvikle by- og regionforskning som et tverrfaglig og flerfaglig forskningsfelt i et globalt perspektiv, og gjennom dette styrke instituttets posisjon som Norges fremste, og et av Europas ledende, miljø for by- og regionforskning.

Innhold

Norsk institutt for by- og regionforskning	3
NIBR går inn i CIENS	4
Styrets tilbakeblikk på 2004	6
Årsregnskap 2004	8
Høydepunkt fra 2004	10
Gruppe for regionalforskning	12
Gruppe for demokrati og offentlig styring	14
Gruppe for velferds- og levekårsforskning	16
Gruppe for miljørettet planforskning	18
Gruppe for miljø- og utviklingsforskning	20
Strategiske instituttprogrammer	22
NIBRs internasjonale samarbeid	24
Administrasjon, informasjons- og formidlingsvirksomhet	26
Personalet	28
Publisering i NIBRs serier	30
Ekstern publisering	32
Fagkonferanser	35
Prosjektoversikt 2004	40

Norsk institutt for by- og regionforskning

er et samfunnsvitenskapelig og tverrfaglig forskningscenter for by- og regionforskning. Instituttet har et nasjonalt ansvar for samfunnsvitenskapelig miljøforskning og arbeider også internasjonalt med by- og regionforskning i et miljø- og utviklingsperspektiv.

65 forskere med samfunnsfaglig og planfaglig bakgrunn arbeider ved NIBR. Forskningen finansieres gjennom prosjekter fra Norges forskningsråd og gjennom oppdrag, særlig for offentlige organer i sentralforvaltningen og kommunesektoren. Instituttet har også finansiering fra internasjonale organer.

NIBR har ansvaret for Senter for Plan og KU, et senter for planlegging og konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven.

NIBR er en privat, binæringsdrivende stiftelse, og får en årlig basisbevilgning fra Norges forskningsråd etter bevilgning fra Miljøverndepartementet.

NIBR – et institutt i Miljøalliansen

NIBR deltar i Miljøalliansen, som er et strategisk instituttsamarbeid med de sju ledende miljøforskingsinstituttene i Norge. Alliansen omfatter foruten NIBR: Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU), Norsk institutt for luftforskning (NILU), Norsk institutt for naturforskning (NINA), Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Senter for jordfaglig miljøforskning (Jordforsk) og Senter for klimaforskning (CICERO). Transportøkonomisk institutt (TØI) og Norges geotekniske institutt (NGI) er assosierte medlemmer.

NIBR går inn i CIENS

Mandag den 29. november 2004 var ein merkedag for NIBR. Da markerte vi saman med våre samarbeidspartnere startskotet for det nye *Forskningscenter for miljø og samfunn* som skal byggast i forlengelsen av Forskningsparken i Gaustadbekkdalen. Det engelske namnet på senteret blir *Oslo Centre for Interdisciplinary Environmental and Social Research*, forkorta til CIENS. I sin tale under markeringa understreka statsråd Kristin Clemet det forskingspolitiske framtidsetta i denne satsinga, og direktør Arvid Hallén i Forskningsrådet peika på det tverrvitskaplege potensialet som senteret representerer. Senteret opnar nye perspektiv for samarbeid mellom instituttsektoren og Universitetet i Oslo, noe rektor Arild Underdal la vekt på i sitt innlegg.

Det står i dag sju forskingsinstitusjonar bak arbeidet med CIENS. Desse sju institusjonane er:

- Tre frittstående forskingsinstitutt som vil gå inn med heile aktiviteten sin. I tillegg til NIBR er det Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og Transportøkonomisk institutt (TØI);
- To institutt som går inn med delar av verksemda si. Det er Osloavdelinga av Norsk institutt for naturforskning (NINA) og ei gruppe fra Norsk institutt for luftforskning (NILU);
- Forskningsdivisjonen ved Meteorologisk institutt;
- Universitetet i Oslo ved Institutt for geofag, Avdeling for Meteorologi og oseanografi.

Når dette senteret står ferdig hausten 2006, vil det representere ei nyskaping i norsk forskning på fleire måtar:

For det første, og kanskje minst originale, er det ei *samløkalisering* av frittstående og uavhengige forskingsinstitusjonar. Men samtidig skal ikkje betydninga av ei slik samløkalisering undervurderast. Eg er sikker på at samløkaliseringa i seg sjøl på sikt vil ha positive verknader og stimulere til samarbeid. Dette ser vi alle- reie som ein effekt av den prosessen vi har vore gjennom for å realisere senteret.

For det andre har vi heller ikkje planlagt dette senteret berre som ei samløkalisering. Alt fra begynnelsen av var tanken om den fysiske samløkaliseringa kombinert med visjonen om eit *tettare fagleg samarbeid*. Parallelt med utviklinga av dei fysiske planane for senteret, har det difor vore arbeid med utvikling av eit felles fagprogram som skal binde saman institusjonane i senteret. Påskunda av den støtta Forskningsrådet har gitt til senteret, er det også utvikla konkrete planar for eit felles møte- og konferansesenter som skal fungere som ein utstillingsarena for aktivitetane i senteret.

For det tredje – og det er svært viktig – representerer Forskningscenter for miljø og samfunn eit unikt *opplegg for fagleg samarbeid og samvirke mellom delar av instituttsektoren og Universitetet i Oslo*. Eg har ved fleire høve hevda at forskingspolitikken i Norge har utmerka seg mest ved å legge hindringar i vegen for denne typen samarbeid (samtidig som alle på det retoriske plan har understreka kor viktig slik samarbeid er). Aktørane som står bak arbeidet med dette senteret har gjort noe med det, og eg trur framtida vil vise at dette er til beste både for universitetet og for institutta. Men eg håpar også at rammevilkåra i framtida, i større grad enn det som har vore tilfelle til nå, vil stimulere til slikt samarbeid.

Instituttssjef
Jon Naustdal

For det fjerde skal senteret *sameine grunnforskning og anvendt forskning*. Nå skal vi rett nok ikkje overdrive skillet mellom grunnforskning og anvendt forskning – ofte kan det kanskje vere meir fruktbart å tale om eit skille mellom forskarinitiert og brukarinitert forskning. Vi etablerer i alle fall eit forskingscenter som – samtidig som det skal vere trygt forankra i fagleg soliditet og kvalitet og fremme «framifrå forskning» – skal vere opptatt av at forskning i dagens samfunn må rette seg mot praktiske problem og vere open mot samfunnet rundt seg.

For det femte: Senteret samløkaliserer og legg til rette for *fagleg samarbeid på tvers av grensene mellom samfunnsvitskap og naturvitskap*. Kanskje er dette det vanskelegaste og det som det vil ta lengst tid å få godt til. Men med dei rammevilkåra som er lagt med etableringa av Forskningscenter for miljø og samfunn, er det lagt eit grunnlag som eg trur kan gjere dette senteret til eit forbilde for slikt samarbeid.

NIBR har heilt fra starten av engasjert seg sterkt i arbeidet for å realisere dette senteret. NIBRs slagord er « – forskning for god praksis », og i det strategidokumentet som NIBRs styre vedtok i 2004 tar vi mål av oss til å:

«videreutvikle by- og regionforskning som et tverrfaglig og flerfaglig forskningsfelt i et globalt perspektiv, og gjennom dette styrke instituttets posisjon som Norges fremste, og et av Europas ledende, miljø for by- og regionforskning»

Vi trur lokaliseringa av NIBR i CIENS vil gi oss nye muligheter for å realisere denne visjonen. Samtidig vil det bli ei utfordring for NIBR å utnytte dei mulighetene som lokaliseringa i CIENS gir oss, både fagleg og organisatorisk.

Saman med TØI representerer NIBR eit sterkt og samansett, men samtidig konsistent, samfunnsvitskapleg tyngdepunkt i CIENS. Senteret byr på relevante tverrfaglege koplingar til naturfaglege

miljøforskingsinstitusjonar og koplingar mot Universitetet i Oslo som NIBR håpar kan styrkast vidare også på den samfunnsvitskaplege sida. NIBR har i dag hovedansvar for utviklinga av den delen av det felles fagprogrammet som har overskrifta «Bærekraftig byutvikling». I framtida ser vi for oss CIENS som organisatorisk og institusjonell ramme for realiseringa av NIBRs visjon om Noreg som eit europeisk tyngdepunkt for by- og regionforskning. Dette krev at vi greier å utnytte dei lokale synergiane som senteret innbyr til med eit sterkare internasjonalt engasjement. Vi trur CIENS vil vere ein god plattform for dette, og ser med entusiasme fram til den dagen senteret står klart for innflytting.

Styrets tilbakeblikk på 2004

Styret 2004

Styreleder
Professor Jørgen Ardam
Høgskolen i Volda

Nestleder
Kommunikasjonsdirektør
Anne Kathrine Slungård
SINTEF

Styremedlem
Avdelingsdirektør
Greta Billing
Kommunal- og regional-
departementet

Styremedlem
Direktør
May-Britt Nordli
Kommunenes
Sentralforbund

Styremedlem
Kommunaldirektør
Halvor S. Karlsen
Stavanger kommune

Styremedlem
Forsker
Lars B. Kristofersen
NIBR

Styremedlem
Forsker
Trine Monica Myrvold
NIBR

Varamedlem
Forsker
Sigrid Skålnes
(for Lars B. Kristofersen,
NIBR)

Varamedlem
Forsker
Jan Erling Klausen
(for Trine Monica Myrvold,
NIBR)

Norges forskningsråd oppnevner ifølge vedtektene NIBRs styre etter forslag fra Miljøverndepartementet (2), Kommunal- og regionaldepartementet (1), Kommunenes Sentralforbund (1) og Norges forskningsråd (1). De ansatte velger 2 representanter.

NIBR sluttførte i 2004 arbeidet med nytt strategidokument for instituttet, et arbeid styret tok initiativet til i 2005. Det nye strategidokumentet har overskriften « – forskning for god praksis». I dette strategidokumentet trekkes det opp en visjon for NIBR som et ledende europeisk miljø for by- og regionforskning. NIBR har allerede en sterk posisjon som nasjonalt senter for by- og regionforskning. Styret har god tro på at NIBR med sin velkvalifiserte og entusiastiske stab av medarbeidere kan styrke sin internasjonale posisjon og markere seg med enda større tyngde.

Strategidokumentet er kortfattet og overordnet. Det skal realiseres gjennom årlige handlingsplaner og målrettet oppfølging på alle plan i organisasjonen. Utfordringen nå er å få på plass et godt system for dette. Det er instituttet godt i gang med.

I 2004 er det også fatta endelig beslutning om at NIBR skal flytte inn i det nye Forskningscenter for miljø og samfunn (CIENS) i Gaustadbekkdalen når dette står ferdig høsten 2006. NIBR deltar også som medeier i byggeselskapet for senteret. For NIBRs styre har dette vært en viktig strategisk beslutning, og styret har forventninger til at CIENS vil gi NIBR nye muligheter for faglig utvikling.

NIBRs langsiktige leiekontrakt med Forskningsparken gikk ut 1. november 2004. I påvente av at det nye forskningscenteret skal stå ferdig, flyttet NIBR høsten 2004 inn i midlertidige lokaler i Sinsenveien 47B.

Faglig aktivitet

Forskningsgruppene utgjør den organisatoriske rammen for NIBRs satsingsområder. Også i 2004 har aktiviteten vært organisert innenfor fem forskningsgrupper:

- Gruppe for regionalforskning
- Gruppe for demokrati og offentlig styring
- Gruppe for velferdsforskning
- Gruppe for miljørettet planforskning
- Gruppe for miljø- og utviklingsforskning

NIBR har hatt en omfattende faglig aktivitet i 2004. Denne årsrapporten gir et overblikk over aktiviteten. Den viser en blanding av kortsiktige og mer langsiktige prosjekter; anvendte oppdragsprosjekter og tung involvering i Forskningsrådets programforskning. NIBRs internasjonale engasjement har også i 2004 holdt seg på et høyt nivå. Instituttet deltar i flere store EU-prosjekter og andre internasjonale prosjekter. Til slutt i årsrapporten er det tatt inn en samlet oversikt over NIBRs prosjekter og oppdragsgivere i 2004.

NIBRs samlede omsetning i 2004 er på i overkant av 57 mill. kr. Dette er ca. 5 mill. kr mer enn i 2003.

I 2004 har knapt 17 mill. kr, eller om lag 38 % av instituttets samlede oppdragsinntekter, kommet fra prosjekter under forskningsrådsprogrammer. Inntektene fra departementer og direktorater summerte seg til ca. 14 mill. kr i 2004. Et viktig trekk ved departementsfinansieringen i 2004 er at Utenriksdepartementet sammen med Norad fortsatt er den viktigste enkeltoppdragsgiver for NIBR med en samlet prosjektmasse på over 6,5 mill. kr. Deretter følger Kommunal- og regionaldepartementet og Miljøverndepartementet med hhv. 5,7 og 2,5 mill. kr. Finansieringen fra kommunesektoren er litt lavere enn normalt med 3,4 mill. kr.

Basisbevilgningen i 2004 var på samme nivå som i 2003, 10,4 mill. kr.

NIBRs basisbevilgning er liten. I 2004 er den på ca. 18 % av instituttets samlede omsetning. Selv om realverdien av basisbevilgningen over tid har gått ned, er den likevel viktig for egendefinert faglig aktivitet, kompetanseutvikling, nettverksbygging og strategisk utvikling av instituttets satsingsområder. Styret er bekymret for utviklingen og ser den svake basisfinansieringen som en trussel mot NIBRs muligheter til fortsatt å fungere som et fritt og uavhengig oppdragsinstitutt.

NIBR deltar i en rekke faglige nettverk, og flere prosjekter blir gjennomført i sam-

arbeid med andre forskningsinstitusjoner. Instituttet deltar bl.a. i Miljøalliansen, som foruten NIBR består av NIVA, NILU, NINA, NIKU, Jordforsk og CICERO.

Basisbevilgningen finansierer også de strategiske instituttprogrammene (SIP). NIBR har i 2004 vært engasjert i seks slike programmer:

- Regionale og lokale samfunns effekter av og tilpasninger til klimaendringer (ReSoClim).
- Bærekraftig utvikling – utfordringer til planlegging og styring.
- Konsekvensutredninger (felles program med instituttene i Miljøalliansen).
- Nedbørsfeltorientert forvaltning av store vassdrag (Felles program for institutter i Miljøalliansen).
- Friluftsliv i endring (Felles program for institutter i Miljøalliansen).
- Kulturminner og kulturmiljøer i en integrert kystsoneforvaltning (Felles program for institutter i Miljøalliansen).

Den internasjonale aktiviteten er i løpet av de siste årene blitt stadig viktigere for NIBR. Instituttet er involvert i to EU-prosjekter innenfor 5te rammeprogram og fire ESPON-prosjekter (European Spatial Planning Observation Network). NIBR er Lead Partner i et av prosjektene. Arbeidet for å sikre instituttet internasjonale oppdrag resulterer fortsatt i flere betydelige oppdrag, særlig i Afrika og Asia. Nytt av året er et større demografi- og urbaniseringsprosjekt i Riyad (Saudi Arabia). Til sammen representerer NIBRs internasjonale aktivitet i 2004 en omsetning på 11,9 mill. kr, eller over 20 % av instituttets samlede omsetning.

Organisasjon og personale

NIBRs personale gjennomførte ca. 65,8 årsverk i 2004. Det er like mange som i 2003. Av den samlede årsverksinnsatsen ble 53,9 årsverk utført av forskerstaben og 11,9 årsverk av det administrative personalet. Kvinneandelen blant forskerne var 42,7 %, og i den samlede staben 48,0 %. Ved utgangen av året bestod ledergruppen av tre kvinner og fem menn.

Det ble foretatt to nyansettelser i løpet av året, mens fem sluttet ved instituttet.

NIBR har en stab med mye erfaring og høy kompetanse. Over 74 % av forskere i hovedstilling på NIBR har kompetanse på forsker II eller forsker I nivå. Ved årsskiftet var sju av de ansatte i gang med arbeid som tar sikte på å lede fram til doktorgrad. En av NIBRs forskere har avlagt doktorgrad i løpet av året. Den svake basisfinansiering gjør instituttets prioritering av doktorgrader stadig vanskeligere.

Økonomisk resultat

NIBRs samlede omsetning i 2004 var på 57,5 mill. kr. Driftsinntektene fordeler seg med ca. 47,1 mill. kr på oppdragsinntekter og ca. 10,4 mill. kr på basisbevilgningen. Tilskudd til nasjonale oppgaver står for en inntekt på ca. 1,0 mill. kr og ca. 0,5 mill. kr er inntekter av publikasjonssalg og annet. Finansinntektene er på ca. 0,3 mill. kr. Regnskapet gjøres opp med samlet underskudd på ca. 1,1 mill. kr.

Oppdragsmarkedet er fortsatt vanskelig, men NIBR har i 2004 hatt god økning i prosjektporteføljen både innenfor Forskningsrådets programmer og det øvrige innenlands- og utenlandsmarkedet. Manglende kapasitet til å gjennomføre alle planlagte aktiviteter innenfor basisbevilgningen, og nedskrivning av bygningsinnredning i fraflyttede lokaler, er viktige forklaringer på at resultatet er negativt til tross for god inntjening på eksternt finansierte prosjekter.

Framtidsutsikter og utfordringer

Selv om regnskapet for 2004 gjøres opp med et underskudd, har NIBR fremdeles en solid økonomi og god likviditet. Det er likevel en utfordring for instituttet å bedre inntjeningen slik at målsettingen om årlige driftsoverskudd på ca. 3 % av omsetningen kan nås.

NIBRs primære mål er imidlertid ikke å tjene penger. Men en trygg økonomi er en viktig forutsetning for det som er NIBRs overordnede formål: Det å «utvikle og for-

Foran fra venstre: Halvor S. Karlsen, Jon Naustdalslid og Lars B. Kristofersen. Bak fra venstre: Trine Monica Myrvold, Greta Billing og May-Britt Nordli. Ikke til stede: Anne Kathrine Slungård og Jørgen Ardam.

midle forskningsbasert kunnskap til nytte for beslutningstakere og samfunnsborgere», slik dette formålet er uttrykt i NIBRs strategidokument. Derfor er styret opptatt av å styrke instituttets økonomi. Dette stiller krav til god og effektiv drift. Men det krever også at samfunnets rammevilkår for instituttsektoren legges bedre til rette enn hva tilfellet er i dag. Her ser styret fram til at Regjeringens nye forskningsmelding som legges fram våren 2005, vil erkjenne verdien av at Norge har en dynamisk og levedyktig instituttsektor.

Dersom instituttsektoren i framtiden får noenlunde levelige rammevilkår, vurderer styret NIBRs framtidsutsikter som gode. Etableringen av det nye CIENS er en viktig del av dette bildet. Det viktigste er likevel instituttets solide faglige basis og en entusiastisk og høyt kvalifisert stab av medarbeidere. Styret vil benytte denne anledningen til å takke alle medarbeidere for god innsats i 2004.

Årsregnskap 2004

Utdrag – alle tall i 1000 kroner

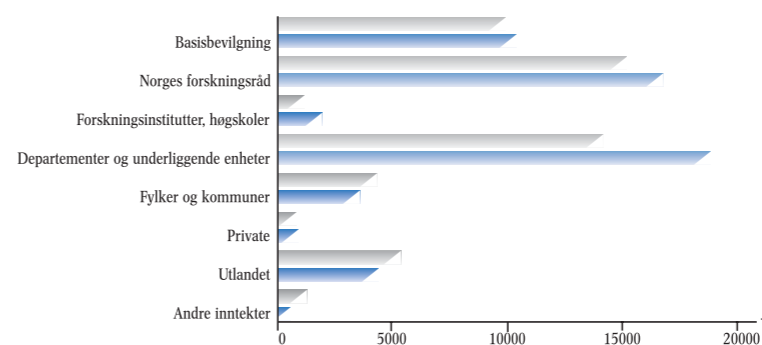
Ansvaret for økonomi og regnskap er plassert i administrativ stab under ledelse av økonomisjef/ assisterende instituttsjef.

	2004	2003
Driftsinntekter		
Oppdragsinntekter	44 871	39 919
Basisbevilgning	11 114	10 484
Bevilgning til nasjonale oppgaver	980	720
Salgsinntekter på publikasjoner	400	491
Andre driftsinntekter	103	652
Sum driftsinntekter	57 469	52 246
Driftskostnader		
Lønnskostnader	37 290	35 203
Direkte prosjektkostnader	11 293	9 585
Ordinære avskrivninger	1 624	1 014
Kostnader vedr. lokaler	5 347	5 335
Informasjonskostnader	737	486
Andre driftskostnader	2 545	3 025
Sum driftskostnader	58 835	54 648
Driftsresultat	(1 367)	(2 402)
Resultat av finansposter	243	786
Årets resultat	(1 123)	(1616)

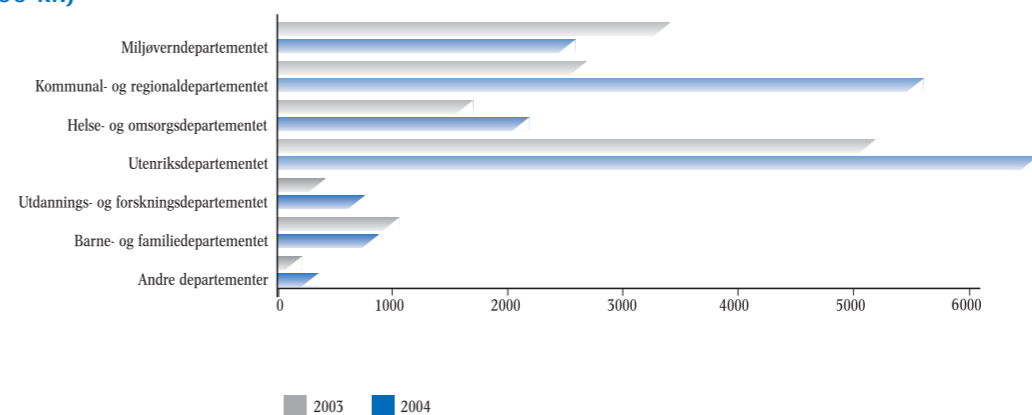
Balanse pr. 31.12.2004

	2004	2003
Eiendeler		
Anleggsmidler	2 074	3 020
Omløpsmidler	35 631	36 309
Sum eiendeler	37 705	39 329
Egenkapital og gjeld		
Innskutt egenkapital	5 000	5 000
Opptjent egenkapital	14 158	15 281
Avsetning for forpliktelser	365	700
Kortsiktig gjeld	18 182	18 348
Sum egenkapital og gjeld	37 705	39 329

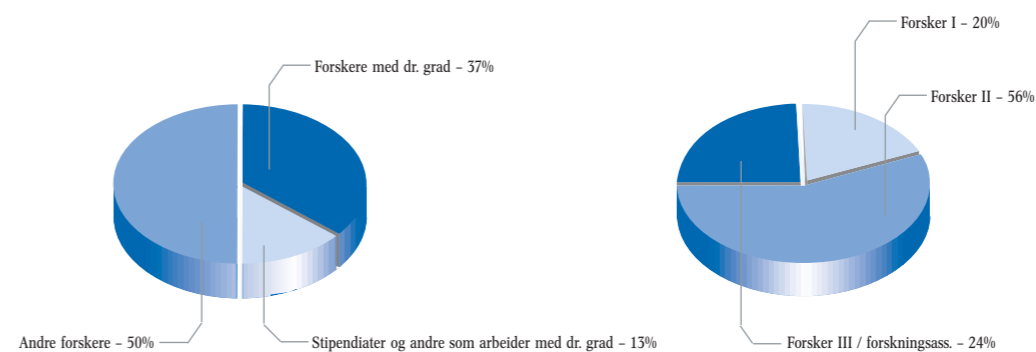
NIBRs finansiering i 2003 og 2004 (tall i 1000 kr.)

Oppdrag fordelt på departementene med underliggende enheter i 2003 og 2004 (tall i 1000 kr.)

Forskerkompetanse 2004

Høydepunkt fra 2004

Nyere forskning om byutvikling ved NIBR

NIBR har til sammen gjennomført seks prosjekter innenfor Norges forskningsråds program «Byutvikling – drivkrefter og planleggingsutfordringer».

Utgangspunktet for forskningen har vært de norske byregionene Osloregionen, Bergenregionen, Stavanger/Sandnesregionen og Trondheimsregionen og landsdelsentrene Tromsø og Kristiansand.

Programmet var inndelt i fem tema-grupper:

- Tema 1: Byforståelse og byteori
- Tema 2: Teknologiske, demografiske og næingsmessige endringsprosesser
- Tema 3: Sosiale og kulturelle endringsprosesser
- Tema 4: Fysiske endringsprosesser
- Tema 5: Utvikling av handlingsalternativer

NIBR har gjennomført to prosjekt innenfor temaområde 1, ett med tilknytning til tema 2 og tre prosjekter under tema 5:

1. Etikk i byplanlegging – å planlegge for det individuelle i det kollektive (tema 1)
2. Den elektroniske byen. IKT og byutvikling (tema 1)
3. Storbyene som arena for kunnskapsrik kapital (tema 2)
4. Konsulentbedrifter og byutvikling: Utredningers kvalitet samt rolle i beslutningsprosesser (tema 5)
5. Bærekraftig byutvikling og samfunnsmessig selvorganisering – nye planleggingsutfordringer (tema 5)
6. Boligbygging i byregioner – utbygges strategier og handlingsvalg (tema 5)

De seks prosjektene kan grupperes på ulike måter, men en tredeling er mulig. To prosjekter (nr 5 og 6 i oversikten over) har rettet oppmerksomheten mot kapitalforvaltere og deres rolle i utviklingen av henholdsvis næringsliv og boligbygging. I to prosjekter (nr 1 og 4) har vi studert

hvordan planleggere i privat og offentlig virksomhet opererer i planleggingsprosesser. De siste to prosjektene (nr 2 og 5) har tatt utgangspunkt i befolkningen. Det første har studert hva utviklingen av informasjonsteknologi har betydd for utviklingen av reisevaner og bruk av byen. I det andre har vi arbeidet ut fra en tese om at utviklingstrekk ved bysamfunnet som peker i mer miljøvennlig retning enn tidligere, i stor grad er resultat av selvorganisering.

En nærmere presentasjon av de enkelte prosjektene med oversikt over relevante publikasjoner finnes i NIBR-aktuelt nr 2/2004.

Internasjonal konferanse om pakistansk migrasjon til Norge

Hvordan har Norge og Pakistan påvirket hverandre gjennom nesten 40 år med migrasjon? Forskere og politikere fra Pakistan diskuterte dette med norske kolleger på en konferanse i Oslo den 6. og 7. desember 2004. 100 forskere og politikere deltok på konferansen «Pakistani Migration to Norway. Social Transformation and Continuity» som ble arrangert av NIBR og UNESCO.

Det var første gang forskere og politikere fra de to landene møttes til et slikt faglig møte. Det ble tatt opp temaer som demo-

grafiske endringer, demokrati, velferd og menneskerettigheter, arbeidsmarkeds-tilpasning, marginalisering og vold, kjønnsrelasjoner, skam og ære. Rammen for konferansen var UNESCOs program: Management of Social Transformations (MOST). Programmet har som målsetning å fremme internasjonal sammenlignende forskning og etablere kontakt mellom vitenskapelige miljøer for å fremheve relevansen av samfunnsvitenskapelig forskning for politisk planlegging.

På konferansen ble det presentert 16 papers. Det deltok også representanter fra UNESCOs nasjonale kommisjoner i Danmark, Sverige og Norge.

Regional utvikling i distrikts-Norge

NIBR har hatt en sentral rolle i koordineringen og gjennomføringen av forskningen innenfor Forskningsrådsprogrammet «Regional utvikling» (1999–2004). Programmet fokuserte på det regionale Norge utenom storbyene. Formålet var å få fram noe av mangfoldet og spennvidden i drivkrefter, utviklingstrekk, handlingskapasitet og utfordringer i ulike deler av distrikts-Norge.

Økt internasjonalisering, markedsliberalisering og fristilling har bidratt til store omstillinger og rasjonaliseringer i viktige distriktssektorer, som ressursbasert

forskningen viser at egenskaper ved regionenes ressurser, institusjoner og aktører har stor betydning, ikke bare for regional vekstevne (målt i folketall og arbeidsplasser), men også for utviklingsevne og livskraft. Distriktsregionene har i dag helt ulike forutsetninger og betingelser for egenbasert vekst og utvikling, og dette skaper store utfordringer for regionalpolitikken.

Et sterkere utviklingsregime i regionalpolitikken har til nå i liten grad åpnet opp for en helhetlig politikk tilpasset ulike regionale forutsetninger. Skal den brede politikken fungere bedre sammen med den smale, vil det kreve at et større ansvar

imedia

”
Forskermøte etter en generasjon

Etter 35 år med arbeidsinnvandring har norske og pakistanske forskere omsider møtt hverandre for å analysere den stadig tettere kontakten mellom de to land.

Omkring ett hundre nordmenn og pakistanere; politikere, forskere, helseansatte og byråkrater har vært samlet denne uken i Oslo for å belyse arbeidsinnvandringen fra Pakistan til Norge.

Det er gått en hel generasjon siden de første pakistanske innvanderne kom til Norge, men forskermøtet i regi av Norsk institutt for by- og regionforskning er faktisk den første samling av norske og pakistanske ressurspersoner som noensinne er arrangert.

Aftenposten 12. desember 2004

Det pakistanske miljøet i Norge var sterkt representert og deltok aktivt. Konferansen fikk stor presseomtale, og hadde mange interessante innlegg og diskusjoner. Konferansen ble finansiert av Norges forskningsråd og Kommunal- og regionaldepartementet.

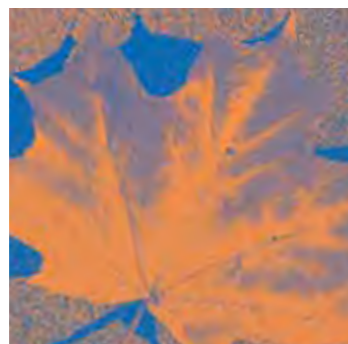
produksjon og statlig sektor. Markedsorientert vekst i privat tjenesteyting har samtidig forsterket sentraliseringen av folk og arbeidsplasser til storbyene, særlig til Osloregionen. Disse endringene har rammet store deler av distrikts-Norge på en ufordelaktig måte. Forskningen viser imidlertid at regionene har hatt ulike forutsetninger og ulik evne til å tilpasse seg og møte de nye rammevilkårene. Derfor har også følgene av de generelle endringene slått svært ulikt ut regionalt, både innenfor og mellom landsdeler.

Viktige rammebetingelser for den regionale utviklingen legges nasjonalt, men

og flere sektorer overføres til regionalt nivå. Forskningen gir ikke et entydig og generelt svar på hvilket utviklingskonsept og geografisk nivå som vil være egnet for alle regioner. Ulike utviklingsperspektiv og regionale forhold taler for noe ulike løsninger.

Forholdet mellom regionale utviklingshensyn og nasjonale likhetshensyn vil gi økte politiske og styringsmessige utfordringer framover knyttet til et system som både skal stimulere utviklingspotensialene i ulike deler av landet, og samtidig unngå økte ulikheter i vekst og levekår.

Vi arbeider med problemstillinger knyttet til nasjonalt og internasjonalt

Gruppe for regional- forskning arbeider med problemstillinger knyttet til regional utvikling i vid forstand. Sentralt står forskning om nærings- utvikling, produksjons- og innovasjonssystemer, demografi og arbeidsmark- ed samt regionale virknin- ger av offentlig politikk og offentlige planleggings- og styringssystemer.

I skjæringsfeltene mellom disse hovedsatsingsom- rådene ligger kunnskaps- oppbygging om utnyttelse av naturforhold og lokali- seringsbetingelser, lokal og regional identitet, regional utvikling i et internasjonalt perspektiv og nye regionale utviklingsteorier.

Sentrale temaer:

- Næringsutvikling, produksjons- og innovasjonssystemer
- Betydningen av flyttemønster og utdanningsvalg for bosettings- og arbeidsmarkedssystemet
- Virkninger av offentlig politikk og det offentlige planleggings- og styringssystemet
- Utnyttelse av natur- forhold og lokaliserings- betingelser
- Betingelser for lokal og regional identitet
- Nye regionale utviklingsteorier
- Metodeutvikling

Forsknings sjef: dr. philos. Ove Langeland.

Evaluering av grenseregionale samarbeidsorganisasjoner

NIBR har på oppdrag fra kontrollkomiteen i Nordisk Råd evaluert Nordisk Minister- råds grenseregionale samarbeids- organisasjoner. Resultatet viser at det samlet sett er solide holdepunkter for å karakterisere innsatsen som gjennom- gående god, og med evne til å framskaffe nyttige erfaringer om praktisk, jordnært grenseregionalt samarbeid – «the Nordic way».

Det er i all hovedsak to typer grenseregi- oner i Norden: små og tette, til dels svært folkerike områder, og spredtbygde, tynt befolkede områder med store avstander. Det er videre to typer hindringer for friere og lettere passering for folk og gods over nasjonsgrensene:

- *type a-hinder*, som Schlüter-prosessen dreier seg om: nasjonale regler, prosedyrer, administrativ praksis etc. som må avklares på nasjonalt nivå
- *type b-hinder*, som har å gjøre med lange avstander, manglende eller feilvendte kommunikasjonslinjer og tidkrevende transport

Frivillige organisasjoner må generelt for- holde seg til at samarbeid av denne typen må følge den minst interesserte partnerens takt og tempo. Trolig gjelder dette i enda større grad i grensoverskridende samar- beidsorganisasjoner, hvor så vel avstands- som språkbarrierer skaper store hindringer for samvirke. Evalueringen viste bl.a. at

mye av innsatsen i det grenseregionale samarbeidet ikke ville vært mulig uten støtte fra Nordisk Ministerråd. Målt mot denne målestokken mener vi at grense- regionene presterer på et høyt nivå.

Evalueringen peker på tre områder med forbedringspotensial:

- Nordisk Embetsmannskomiteé for Regionalpolitikk (NERP) kan forbedre styringen av virksomheten i grense- regionene.
- Grenseregionene får ikke fram resultatene og nytten av sitt arbeid på en fullgod måte.
- NERP og grenseregionene må i fellesskap få systematisert den unike erfaringsressursen de besitter på feltet praktisk grensoverskridende sam- arbeid.

De norske teknologibyene – omstilling og innovasjon i lokale nettverk

NIBR leder et prosjekt som analyserer utvikling, innovasjon og strategier i fire av landets fremste høyteknologibyene, dvs. Halden, Horten, Kongsberg og Raufoss. I disse byene har det over lang tid utviklet seg spesialiserte, kunnskapsintensive pro- duksjonsmiljøer som de senere årene har vært gjenstand for store omstillinger og økende globalisering.

I prosjektet analyseres de fire teknologi- miljøene komparativt med fokus på struk- turelle og dynamiske egenskaper, herunder ulike former for klynge- og innovasjons- prosesser, -barrierer og -strategier. De fire miljøene har historisk vokst fram takket være et betydelig statlig engasjement. I løpet av de siste 10–15 årene har miljøene vært preget av statlig tilbaketrekking, privatisering og deregulering. Dette har de senere årene ført til flere motstridende prosesser og utfordringer. På den ene siden fragmentering og løsriving gjennom økt spesialisering, «out-sourcing» og globalise- ring av produksjon og kunnskapsnettverk. På den andre siden bestrebelser på å opp- rettholde og utvikle miljøene gjennom strategier for å reintegrere produksjonen og utvikle et tilpasset regionalt innova- sjonssystem. I dette arbeidet har teknologi- byene kommet ulikt langt og har satset på ulike utviklingsmodeller og partnerskap.

Prosjektet gir økt innsikt i dynamiske egenskaper og spesielle utfordringer de kunnskapsintensive produksjonsmiljøene står ovenfor, hver for seg og samlet. Dette har relevans for nærings- og innovasjons- politikken generelt, men også for regional- politikken mål om å styrke regional utviklingsevne generelt, og for en mer polysentrisk byutvikling i Sørøst-Norge spesielt.

”

Annenhver kommune bryter loven

Tusenvis av byggefirmaer blir aldri kontrollert. Derfor vet ingen om jobben de gjør er god nok. Halvparten av kommunene fører ikke tilsyn med bransjen - slik de er pålagt. En fersk undersøkelse fra Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) avdekker at 70 prosent av de spurte byggefirmaene ikke har hatt kommunalt tilsyn de siste tre årene.

Aftenposten 22. februar 2005

regional utvikling

Prosjektet er finansiert av Norges forsk- ningsråd under programmet «Kunnskaps- grunnlaget for nærings- og innovasjons- politikken» (KUNI).

VS2010 Innlandet. Utvikling av bedrifter og nettverk

NIBR leder et hovedprosjekt under forsk- ningsrådsprogrammet «Verdiskaping 2010 – Bedriftsutvikling gjennom bred medvirk- ning» (VS2010). Dette hovedprosjektet, kalt VS2010 Innlandet, består av et tett samarbeid mellom NIBR, Østlandsforsk- ning og Høgskolen i Hedmark (Rena).

Hovedmålet med hovedprosjektet er økt verdiskaping i næringslivet i Innlandet gjennom partnerbaserte forsknings- og utviklingsaktiviteter internt i bedrifter, gjennom bedriftsnettverk og gjennom større partnerskap. Arbeidet er forankret i en styringsgruppe med regionale repre- sentanter fra NHO, LO, Innovasjon Norge og fylkeskommunene, og deler av virk- somheten er regionalt finansiert.

I 2004 var det aktivitet i syv bedrifts- rettede delprosjekter. Det gjaldt:

- *Lettmetallklynga* blant verkstedbedrifter på Raufoss og Toten. Vi samarbeider her med TotAl-gruppen, Arena lett- metall og produksjonsbedrifter og klubber i Raufoss industripark for å videreutvikle klynga.
- *Treklynga* innen skog- og trenæringa i Glåmdalen. Vi har her et samarbeid med utviklingsselskapet Tretorget (Trepiloten) og bedrifter i regionen for å utvikle innovasjon og verdiskaping.
- *Bluelight*, eller «Næringsklynge for informasjonssikkerhet». Vi arbeider her tett sammen med et nettverk av rundt 40 bedrifter (og et Arena-prosjekt) som søker å utvikle en dynamisk klynge.
- *Elverumsskolen* arbeider med bedrifts- interne prosesser knyttet til første- linjeledere, i samarbeid med HMS-Øst. Hovedinnsatsen var rettet mot Sperre Støperi.
- *Regional matsektor* handler om næringsmiddelindustrien. Vi er her med på å utvikle et bedre samarbeid og fellestiltak mellom bedriftene, særlig i Mjøregionen.

- *Reiselivsnettverket* i Valdres. Her har vi søkt å utvikle et tettere samarbeid med reiselivsbedriftene og Jotunheimen og Valdres Reiselivslag.
- *Nordisk benchmarking* er et prosjekt i samarbeid med Cerut ved Universitetet i Karlstad, der vi igjen samarbeider med tre innovasjonssystem på hver side av grensen som forsøker å lære av hverandre.

I 2004 fullførte vi en «klynge- og nærings- analyse» for Innlandet som bl.a. tar for seg de næringsmiljøer som inngår i del- prosjektene. For nærmere informasjon om hovedprosjektet, se: <http://www.observe.net/vs2010/>.

Gruppe for regionalfor- skning. Fra venstre: Vidar Vanberg, Knut Onsager, Hild Marte Bjørnsen, Olaf Foss, Dag Juvkam, Frode Kann, Kjetil Sørli, Ove Langeland, Sigrid Skålnes, Bjørn Moen og Frants Gundersen. Ikke til stede: Hege Marie Edvardsen, Tom Johnstad, Geir Inge Orderud, Bjørnar Sæther, Jøran Tøresen.

En offentlig sektor i endring krever kontinuerlig kunnskapsutvikling om politisk styring og demokratisk legitimitet

Gruppen arbeider med problemstillinger knyttet til demokrati og legitimitet, politisk styring og organisering av offentlig sektor. Forskningen dekker analyser av kommunen som iverksetter av nasjonal politikk, forholdet mellom sentral og lokal styring, lokaldemokrati, politisk og administrativ styring og ressursbruk, tjenesteproduksjon og brukermedvirkning innen ulike forvaltningsnivåer. Et annet sentralt tema er evaluering av organisatoriske endringer i offentlig sektor. Tematisk omfatter forskningen blant annet tjenester innen helse-, sosial- og utdanningssektoren og miljøpolitiske spørsmål.

Sentrale temaer:

- Styrings- og organisasjonsformer i lokal- og sentralforvaltningen
- Kommunal parlamentarisme
- Bydelsordninger i storbyer
- Sentral styring og lokal forvaltning
- Lokalpolitikk og deltakelse
- IKT og lokaldemokrati
- Brukermedvirkning

Forskningsjef: dr. polit. Hilde Lorentzen.

IKT og lokaldemokratiet

Utviklingen av nettverksamfunnet er en utfordring for demokratiet på både lokalt og nasjonalt nivå. I utviklingen av lokaldemokratiet må en forholde seg til at stadig flere mennesker bruker informasjon- og kommunikasjonsteknologi aktivt. NIBR retter i dette prosjektet oppmerksomheten mot de muligheter og utfordringer som IKT representerer for lokaldemokratiets funksjonsmåte og legitimitet.

To temaer er sentrale: *IKT i det lokale, virtuelle rom* og *IKT og de folkevalgte*. I tilknytning til det første temaet stiller vi spørsmålet om tilgangen til IKT, både blant politikere, i kommuneadministrasjonen, i media og blant innbyggerne, skaper et nytt virtuelt offentlige rom? Er denne nye offentligheten i så fall komplementær eller konkurrerende med de «gamle» offentlighetene? Det andre temaet reiser spørsmålet om fenomener som e-engasjement og e-forvaltning bidrar til å styrke eller eventuelt svekke de folkevalgtes stilling? Fører økt bruk av IKT til at kommuneadministrasjonen overtar deler av politikernes funksjoner og roller?

Prosjektets målsetting er både å kartlegge de skisserte fenomenene og å analysere disse i lys av demokratiske idealer. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Institutt for medier og kommunikasjon, Universitetet i Oslo og Høgskolen i Oslo, og er finansiert av Norges forskningsråd. I et annet prosjekt – også dette finansiert

av Norges forskningsråd – er oppmerksomheten rettet mot i hvilken grad IKT-tiltak i kommunene påvirker den lokalpolitiske deltakelsen blant funksjonshemmede. I dette prosjektet ønsker vi også å studere hvordan tiltakene kan utformes og tilrettelegges for å øke det politiske engasjementet i denne gruppen.

Et offentlig rom for lokaldemokratiet?

Innbyggerne kan forsøke å påvirke politikken på forskjellige måter. Alternativene til deltakelse ved valg er mange. Hvordan prøver innbyggerne å påvirke politikken i sin kommune, og hvordan er samspillet mellom folkevalgte og borgere?

På oppdrag fra Kommunenes Sentralforbund har NIBR gjennomført en studie av dialogen mellom de folkevalgte og innbyggerne i syv kommuner. Alle kommunene har flere arenaer for kontakt mellom innbyggere og politikere, men mange av arenaene er tradisjonelle både i form og innhold. Arenaene er ofte ikke tilrettelagt for *dialog*, bare for enveis-kommunikasjon.

Mange av innbyggerne som deltar i det offentlige rom, er aktive også i den tradisjonelle politikken. Men for noen arenaer – for eksempel deltakelse i politiske debatter på internett – fremstår deltakelsen som et *alternativ*, i den forstand at det er andre grupper som deltar her.

I prosjektet har vi undersøkt om offentligheten fungerer som arena for åpen diskurs, der innbyggere og folkevalgte deltar for å komme frem til gode politiske beslutninger. Analysene viser at innslaget av diskurs i debattene er lite. Deltakelsen – særlig fra innbyggenes side – er gjerne preget av interessehevding, og ikke av en åpen, prøvende holdning. Folkevalgte inntar oftere en lyttende rolle, og mange opplever det som viktig å forholde seg til innbyggenes syn.

Det er ikke noen enkel sammenheng mellom deltakelse i offentlige rom og økt legitimitet. Det er ikke slik at de som selv deltar på ulike offentlige arenaer, har større tiltro til lokalpolitikken enn folk som ikke deltar. Kommunens lydhørhet oppfattes imidlertid å være viktig. Folk som mener kommunen tar hensyn til innbyggenes synspunkter, er mer tilfreds med demokratiet i kommunen de bor i.

Kommunal organisering – en utvikling mot stadig større mangfold

En ny oppdatering av Kommunal- og regionaldepartementets organisasjonsdatabase gjennomført i 2004 viser at den endringsiveren revisjonen av kommuneloven fra 1993 ga støtet til, har fortsatt inn i det nye årtuset. Resultatet er et økende mangfold når det gjelder kommunale organisasjons- og arbeidsformer. På politisk side har det vært en entydig utvikling i retning færre politikere siden begynnelsen av 1990-tallet. Denne ut-

viklingen er forsterket i perioden fra 1999 til 2003. Det blir stadig færre medlemmer i kommunestyrene og fylkestingene, og disse organene behandler stadig færre saker. Når det gjelder utvalgsorganiseringen, er det et økende mangfold i organisasjonsformene som velges, men med en klart tendens til at antall overordnede utvalg reduseres. Parlamentarisme er fortsatt lite populært blant kommunene. Bare Bergen har innført en slik ordning i perioden. Parlamentarisme er mer aktuelt blant fylkeskommunene, og er per dato innført i fire fylkeskommuner (i tillegg til Oslo).

På administrativ side kan vi observere en entydig tendens bort fra en organisering i etater og over til en flat struktur, der ledere for de utøvende tjenestene er direkte underlagt administrasjonssjefsnivået. Dette betyr at antall enheter som rapporterer direkte til administrasjonssjefen øker. I tråd med disse endringene i politisk og administrativ organisering, kan vi observere en økende delegering både fra politisk til administrativt nivå, og videre til ledere av enkeltvirksomheter.

Selv om det har vært økt oppmerksomhet rundt konkurranseeksponering av kommunale tjenester de siste åra, ser vi ingen klare tegn til at flere kommuner har tatt i bruk slike metoder siden 2000. Konkurranseutsetting er fortsatt den mest vanlige metoden for konkurranseeksponering og benyttes oftest innenfor enkelte tekniske tjenester som renovasjon og vedlikehold. Nye metoder, som målestokk-konkurranse, benyttes av få kommuner.

Det er den fjerde registreringen i Kommunal- og regionaldepartementets organisasjonsdatabase. Tidligere undersøkelser foreligger fra 1995, 1996 og 2000. Dataene er tilgjengelige for bruk til forskning, for statlig og kommunal forvaltning, og for andre interesserte. Tilgang til databasen kan fås ved henvendelse til NIBR. En internetversjon er tilgjengelig via <http://odin.dep.no/krd>.

Gruppe for demokrati og offentlig styring. Fra venstre: Tore Hansen, Frode Berglund, Trine Monica Myrvold, Sissel Hovik, Inger Marie Stigen, Hilde Lorentzen, Marit Helgesen, Gro Sandkjær Hanssen, Jan Erling Klausen, Marte Winsvold og Leif Arne Heløe. Ikke til stede: Line Nyhagen Predelli.

imedia

”
Hjalp ikke på politikerrespekten

Dialogmøtene som ble gjennomført i Drammen i fjor og året før hjalp ikke på brukernes respekt for lokalpolitikere og det arbeidet de gjør. Det er en av konklusjonene Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) gjør etter å ha undersøkt møtene.

Drammens Tidende 14. oktober 2004

Vår visjon er å bidra med ny kunnskap som er relevant for en positiv utvikling i et velferdssamfunn i sterk omforming

Gruppe for velferds- og levekårsforskning arbeider med et spekter av tema knyttet til velferd, levekår, helse, forebygging, bo- og nærmiljø, nettverk og sosiale relasjoner i nabolag. Forskningen omhandler beskrivelser og analyser av oppvekst, familieforhold, sosial ulikhet, sosiale og kulturelle endringsprosesser, marginalisering, integrasjon og fordelingsmessige aspekter ved offentlig politikk. Evaluering av offentlige tjenester, planer, informasjonstiltak, forsøk og forebygging innen helse- og sosialfeltet, herunder psykisk helse, rehabilitering og barnevern, har en sentral plass. Også problemstillinger omkring stedsidentitet og tilhørighet er relevante. Et viktig område dreier seg om ungdom, vold og gjengdannelser, samt vold i parforhold. Sosiale implikasjoner av bruk av ny teknologi blant barn og ungdom er dessuten i søkelyset. NIBRs velferdsforskning er forankret i instituttets tverrfaglige miljø som gir koblingsmuligheter mellom flere fagfelt.

Sentrale temaer:

- Levekår og sosio-demografi
- Velferdsordninger og -tjenester – offentlige og frivillige – herunder eldreomsorg og bolig
- Skoleutvikling, teknologi og sosiale implikasjoner
- Barn, ungdom og familie – herunder barnevern og psykisk helse
- Innvandrings- og flyktningproblematikk, etnisitet
- Kulturpolitiske spørsmål
- Gjeng- og voldsproblematikk
- Forebygging

Forskningssjef: dr. polit. Sidsel Sverdrup.

Barn og unge som står utenfor – aktivisering gjennom idrett

Kultur- og kirkedepartementet har siden 1993 gitt tilskudd til idrettsaktiviteter for utsatte barn og unge i landets storbyer. NIBR evaluerte dette «idrettens storbyarbeid» første gang i 1998. En ny evaluering ble ferdigstilt i 2004.

Ut fra målet om å få flere i målgruppen fysisk aktive, har tilskuddsordningen/programmet fungert etter intensjonen. Evalueringen viser mange eksempler på inkluderende idrettslag, som har tatt imot unger uavhengig av både medlemsbetaling, foreldreinnsett og atferdsproblemer. Mange idrettslag har utviklet aktiviteter som kan gi roller til de som ikke er så gode idrettslig, blant annet gjennom upretensjose «fun-aktiviteter». Likeledes har mange idrettslag gitt barn og unge anledning til å prøve ut nye og ofte utradisjonelle idretter. Ungene har blitt hjulpet over de innledende terskler av teknisk, kunnskapsmessig og økonomisk karakter, slik at de har kunnet finne «noe som passer for dem».

For å få utsatte barn og unge idrettslig aktive, er det igangsatt mange aktiviteter som i beskjeden grad har eksponert barna eller deres foreldre for de forpliktelser som forbindes med frivillig, organisert aktivitet. Mange steder har offentlig lønnet personale sørget for å organisere og lede idrettsaktiviteten. Her ligger et viktig

idrettspolitisk dilemma for Kultur- og kirkedepartementet, samt for Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité, som har administrert tilskuddsordningen. Hvis en ikke gjør deltakelsestærsklene svært lave, er det en fare for at utsatte grupper fortsatt blir stående på utsiden av idretten. Samtidig kan lave deltakelsestærskler svekke idrettslagene som organisasjoner ved at mange blir vant med, og får en forventning om, at idrettsaktivitet er et offentlig ansvar.

Stedsutvikling

Stedsutviklingsprosjekter omfatter ofte både fysisk og estetisk opprustning, trafikkсанering, nyskaping i næringslivet og kulturelle aktivitetsløft. I slike prosjekter er prosessuelle og relasjonelle forklaringer like viktige som god planlegging og saksbehandling. Dette belyses i en kvalitativ prosessanalyse som NIBR gjennomførte på oppdrag fra Hedmark fylkeskommune i tettstedet Skotterud i Eidskog kommune. Måten samarbeidet mellom kommunale myndigheter, lokalbefolkning og næringsliv foregikk på, bidro vesentlig til forvandlingen av det lokalbefolkningen selv kalte «Norges styggeste kommunesenter».

Skillelinjer og ulikheter på grunn av bosted, politikk, eiendom eller næring,

kunne fungert som barrierer i prosessen, men ble dempet eller fjernet. Årsaken lå mye i den kollektive samhandlingskompetansen som ble utviklet gjennom uformell medvirkning og problemløsning: åpenhet, strategisk bruk av ildsjelers sosiale nettverk og utradisjonelle beslutningssystemer.

Initiativet til utviklingsprosjektet kom opprinnelig fra handelsstanden, men kommunen i ledelsesposisjon gav de sentrale aktørene delegerte myndigheter og store frihetsgrader, og sørget for ansvars- og rolleavklaringer. Slik fikk ildsjelene et «slingringsmonn» – et handlingsrom som åpnet for arbeidsmåter som i seg selv virket motiverende. Det skjedde dessuten en brobygging mellom «dom bortpå rådhuset» og folk ellers. Mer usynlig var det at «makten og æren» ble jevnere fordelt enn vanlig i suksessprosjekter, og at mange derfor fikk et eierforhold til prosessen.

En bieffekt, som underveis ble til en drivkraft, var det kulturelle «ombygningsprosjektet» av stedets identitet. Stedsutviklingen foregikk parallelt, og i samspill med, andre nyskapinge prosjekter, noe som både førte til en mentalitetsendring og til et mer positivt omdømme utad. Resultatet av stedsutviklings-

prosessen ble også at de langt på vei bleknet bildet av Eidskog som «det mørke fastland» og erstattet det med et bilde av en moderne bygdekommune som lever opp til headingen på sin hjemmeside på nettet: «Vi tør å handle annerledes...»

Kriminalitetsforebygging og gjengbekjempelse i innvandringsmiljøene

På oppdrag fra Utlendingsdirektoratet og Kommunal- og regionaldepartementet har NIBR gjennomført en undersøkelse om kriminalitetsforebygging og gjengbekjempelse i innvandringsmiljøene. Målet var å få kunnskaper om miljøenes initiativer, ressurser og erfaringer på dette området. Man ønsket å synliggjøre hvordan privatpersoner, religiøse ledere, politikere og organisasjoner i de pakistanske og somaliske miljøene engasjerer seg for å forebygge og bekjempe kriminalitet blant ungdom.

Undersøkelsen viste at innvandrersorganisasjoner og menigheter gjør et betydelig arbeid for å forebygge kriminalitet. De somaliske organisasjonene er spesielt aktive med oppsøkende arbeid i gatene, konferanser, bistand til foreldre og idrettsaktiviteter for unge gutter i risikozonen. Imamene i de pakistanske menighetene besøker fengslene, tilbyr moralopplæring og idrettslige aktiviteter for ungdom i risikozonen. De holder konferanser og gjør en betydelig innsats.

Foreldrene bruker gjerne de hellige menn i hjemlandet for å forebygge og behandle aggressiv atferd. «Hjemsendelse» er en strategi som blir anvendt av både somaliske og pakistanske foreldre.

Flere ressurssterke personer har forsøkt å mekle mellom gjengene, men i prosjektet konkluderes det med at en ikke må overlate konfliktprobemene til innvandringsmiljøene, men bruke politiet til mekling. Undersøkelsen viser at krimi-

nalitetsforebygging er vanskelig, men at det finnes mange tiltak og ildsjeler. Flere av tiltakene fungerer på en overfladisk måte, og en trenger virkemidler som er mer dyptgående og varer over tid.

Gruppe for velferds- og levekårsforskning. Fra venstre: Sidsel Sverdrup, Thomas Haaland, Marte Feiring, Guri Mette Vestby, Ivar Brevik, Nora Gotaas, Inger-Lise Lien og Lars B. Kristofersen. Ikke til stede: Yngve Carlsson, Sten-Erik Clausen.

imedia

”

Mange eldre gir økte utgifter

Folk lever lenger i Oslo vest. Dette gir høyere utgifter til pleie og omsorg enn i de østlige bydeler hvor innbyggerne fortsatt har lavere snittalder. Tidligere har det vært antatt at tidlig dødelighet har vært et signal om dårlig helse, og dermed et større behov for pleie- og omsorgstjenester i en bydel. En rapport fra Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) konkluderer med det stikk motsatte. Forskerne Jøran Toresen og Ivar Brevik slår fast at høy dødelighet under 70 år reduserer behovet for pleie radikalt.

Aftenposten Aften 24. juni 2004

Vi er opptatt av problemstillinger knyttet til rammevilkårene for bærekraftig utvikling, areal- og ressursforvaltning og praktisering og utvikling av det norske plansystemet

Gruppe for miljørettet planforskning er opptatt av problemstillinger knyttet til rammevilkårene for bærekraftig utvikling, areal- og ressursforvaltning og praktisering og utvikling av det norske plansystemet. Sentrale temaer er byutvikling – herunder areal-/ transport- og bolig- politikk – kulturvern, friluftsliv samt konsekvensutredninger. Gruppen er tverrfaglig sammensatt og omfatter også Senter for Plan og KU som er et nettverks- og informasjonssenter for forvaltningen, konsulentbransjen og forskere som arbeider med planlegging og konsekvensutredninger.

Sentrale temaer:

- Planteori og plan-systemets virkeområde
- Konsekvensutredninger
- Bærekraftig utvikling og miljøpolitikk
- Arealbruk, mobilitet og reiseatferd
- Bystruktur, bebyggelsesstruktur og byutvikling
- Livsformer, boligformer og urbanitet
- Landskaps- og naturressursforvaltning

Forskningsjef: dr. ing. Arvid Strand.

Senterleder er forsker dr. ing Eva Falleth.

Spørsmål om konsekvensutredninger kan rettes til cand. polit. Martin A. Hanssen.

Reformer som kommer – reformer som går. LA21 som eksempel

Evalueringen av hvordan norske kommuner har fulgt opp Rio-erklæringen om Lokal Agenda 21 viser hvor vanskelig det er å introdusere nye ideer i eksisterende organisasjoner. Vi finner støtte til tesen om flyktigheten ved resultatene av reformvirksomheter. Mye av LA-satsingen har vært entusiastisk initiert, men har i liten grad beveget seg bort fra det retoriske planet og over i praktisk arbeid. Kommunene har gjerne gitt sin tilslutning til FN's handlingsplan (Agenda 21), men forøvrig bærer innsatsen preg av en nokså likegyldig «lite-å-tape, lite-å-vinne»-logikk, som har vist seg svært så skjør i forhold til små personmessige eller organisatoriske endringer lokalt. Med andre ord: «what easy comes, easy goes».

LA har bidratt til at søkelyset blir satt på gapet mellom storstilte intensjoner og beskjedne konsekvenser, samtidig som det likevel rapporteres om at nye ideer og argumenter i kjølvannet av LA i noen grad synes å ha disiplinert den lokalpolitiske offentligheten. Spørsmålet er om denne disiplineringen etter hvert kan gi mer varige konsekvenser. Integreringen av LA i ordinær kommuneplanlegging er opplagt et godt grep for å gi denne typen arbeid et feste i den kommunale praksisen. Samtidig forsvinner de innovative trekkene ved LA21, både innholds- og del-takermessig, jo mer integrert – kommunalt institusjonalisert – LA-aktivitetene blir. Forholdet mellom innovasjon og integrasjon er gjerne nokså motsetningsfylt.

Ikke behov for RPR for jordvern

Vern av dyrket og dyrkbar jord har i lang tid vært et sentralt mål i den nasjonale arealpolitikken. Dette til tross, har mye god jord gjennom mange år gått ut av produksjon til fordel for utbygging av boliger og andre tettsteds- og byfunksjoner. Den siste nye storforbruker av produktive jordbruksarealer er golfbaneentreprenørene.

Et verktøy som hittil ikke har blitt benyttet innenfor jordvern, er rikspolitiske retningslinjer (RPR). I løpet av noen få år fra slutten av 1980-tallet ble det utarbeidet i alt sju ulike rikspolitiske retningslinjer. De siste ti årene har det derimot ikke blitt utarbeidet RPR for noen nye temaområder. Er det nå på tide å revitalisere RPR som virkemiddel – og kan det være relevant å benytte rikspolitiske retningslinjer som virkemiddel innenfor jordvern? Denne problemstillingen har vi drøftet i et prosjekt i forskningsrådsprogrammet «Marked og samfunn».

Vårt svar er at vi ikke umiddelbart ser at dette vil styrke jordvernet. Jordvernets problem er ikke mangel på uttalte nasjonale målsettinger om hvordan denne ressursen skal forvaltes. Ei heller er det mangel på institusjonelle forkjempere som vil følge opp de nasjonale målsettingene. I konfliktsaker som bringes inn på Miljøvernministerens bord til avgjørelse, viser det seg imidlertid at jordverninteressene taper for interesser som ønsker å benytte jordarealene til andre formål enn landbruksproduksjon, bl.a. til golf.

I en slik situasjon ser vi ikke at en RPR kan sikre bedre jordvern.

Universell utforming

Det finnes fysiske barrierer som hindrer allmenn tilgjengelighet. Dette gjør at framkommeligheten og funksjonsevnen i boliger, på arbeidsplasser og på uteområder for mange kan bli svært begrenset. Miljøverndepartementets Handlingsprogram for universell utforming (2002–2005) har som mål å øke tilgjengeligheten for alle. Målgruppen for denne offentlige, tverrsektorielle satsingen er beslutningstakere og ansatte i offentlig forvaltning. Siktemålet har vært å bevisstgjøre disse aktørene på hvordan tilgjengelighet for alle kan bli bedre gjennom gode praktiske løsninger ved opplæring og informasjon. De økonomiske midlene til rådighet i Handlingsprogrammet har vært svært begrenset.

NIBR har gjennom flere prosjekter vurdert både hvordan arealplaner og Handlingsprogrammet har hatt konsekvenser for universell utforming. Evalueringen av Handlingsprogrammet viser at det er utviklet og gjennomført både undervisning og kurs for målgruppen gjennom regionale kurs og konferanser. Oppmerksomheten omkring universell utforming har også økt ved at det er utviklet egne undervisningstilbud om universell utforming på universitets- og høyskolenivå. Handlingsprogrammets økonomiske ressurser i kombinasjon med andre statlige finansieringsordninger har også medført konkrete forbedringstiltak i de fysiske omgivelsene.

NIBR har gitt innspill til drøftingen om en følgeevaluering av den nye Handlingsplanen for universell utforming som ble lansert i november 2004. Utfordringene som målene om universell utforming innebærer for det norske samfunnet, er enorme. Følgeevalueringen vil kunne belyse hvordan samfunnet løser utfordringene knyttet til tilgjengelighet på tvers av samfunnssektorer og forvaltningsnivåer.

Bokkvalitet på områdenivå – hvor går smertegrensen?

Hva skal «Groruddalsmilliarder» brukes til? Hvor er behovene for forbedringer størst? Har vi i det hele tatt noen metode for å vurdere bokkvalitetene i et byområde? For å kunne svare på slike spørsmål, ønsket Eiendoms- og byfornyelsesetaten i Oslo kommune å utvikle en metode for å sirkle inn de områdene i byen som har størst behov for offentlige tiltak.

I prosjektet «Bokkvalitet på områdenivå» har vi foreslått en metode som er enkel å ta i bruk og anvendelig i alle typer områder. Den består av to deler:

1. *Et måleoverktøy*, hvor krav til et boligområde er formulert i form av 6 egenskaper, med utdypende brukerkrav, indikatorer og målemetode. I og med at oppgaven bestod i å finne områder med

behov for offentlige tiltak, skiller kriteriene kun mellom «dårlig» og «akseptabel»;

2. *En framgangsmåte i tre trinn*. Først en enkel geografisk kartanalyse basert på tilgjengelig statistikk, deretter befaringer og intervjuer i området og til sist ekspertvurderinger og informantintervju.

Et underliggende premis for registreringene bør være å løfte fram områdets kvaliteter og potensial for forbedring fremfor kun å beskrive elendighet. I tillegg til tradisjonelle bokkvaliteter som trafiksikkerhet, ren luft og tilgang til grøntarealer og service, har vi innført nærhet til byens sentrale kulturtilbud som en viktig egenskap.

Vi prøvde ut metoden i tre områder i Oslo og fant at alle tre trinn har sin berettigelse og at kombinasjonen av kvantitative og kvalitative data gjør kartleggingen tilstrekkelig robust. Undersøkelsen viste dessuten at det først og fremst er det offentlige som svikter i områder med forfallstendenser. Å sørge for god fysisk og sosial infrastruktur vil være det beste bidraget fra kommune og stat. Vi ser et behov for fortløpende kartlegging av utviklingen i byområdene dersom en skal kunne sette inn tiltak i tide.

Senter for Plan og KU

Kompetansesenterets seminarer har i 2004 vært opptatt av lovendringene i plan- og bygningsloven. I juni arrangerte senteret en konferanse om effektivisering, demokrati og rettssikkerhet i kjølvannet av de nye reglene om tidsfrister i kommunal planbehandling og innstramming av klageadgangen til arealplaner. Senterets seminar i november tok for seg de nye reglene for konsekvensutredninger av arealplaner med fokus på danske erfaringer. Senteret har videre arrangert et norsk-svensk forskerseminar omkring forvaltning av fjellområder. Den første dagen var det allmenne foredrag med deltagelse fra forvaltning og forskning. Dag to var en forskersamling viet innlegg om pågående forskning. Alle arrangementene var godt besøkt. Senteret har gitt ut to nummer av meldingsbladet og har oppdatert dokumentasjonen om KU-saker. Senterets elektroniske nettverk består av ca 600 personer. Denne basen med e-adresser benyttes aktivt både i forbindelse med senterets egne aktiviteter og av andre brukere til formidling av planfaglige aktiviteter.

Gruppe for miljørettet planforskning. Fra venstre: Knut Bjørn Stokke, Arvid Strand, Aud Tennøy, Kjell A. Harvold, Martin A. Hanssen, Eva Irene Falleth, Terje Kleven, Vibeke Nenseth, Ragnhild Skogheim og Jon Guttu. Ikke til stede: Petter Naess, Per Gunnar Roe, Inger-Lise Saglie, Lene Schmidt.

Nationen 3. februar 2005

Vår forskning fokuserer på studier av politikk og forvaltning i utviklingsland, særlig Sørøst-Asia og Afrika og i post-kommunistiske stater, som Russland og de baltiske stater.

Gruppe for miljø- og utviklingsforskning fokuserer på studier av politikk og forvaltning i utviklingsland, særlig Sørøst-Asia og Afrika og post-kommunistiske stater, som Russland og de baltiske stater. Sentrale temaer omfatter studier av desentralisering, stat-samfunnsrelasjoner, miljø- og ressursforvaltning, offentlig forvaltning sentralt og lokalt, demokratisering og politisk deltakelse, samt forvaltningsreformer og sosial endring. Mye av forskningen består av kvalitativt orientert sammenliknende studier. Et annet satsingsområde er følgeforskning opp mot norske bistandsprosjekter.

Sentrale temaer:

- Stat-samfunnsrelasjoner
- Miljø- og naturressursforvaltning
- Offentlig forvaltning/ tjenesteyting og desentralisering
- Demokratisering og politisk deltakelse sentralt og lokalt
- Politisk/administrative reformer for godt styresett, sosial endring og utvikling

Forskningssjef: dr. polit. Arne Tesli.

Lokale NGOer på Balkan

Sammen med Argument (Serbia), Prism Research (Bosnia og Herzegovina) og Pro-Media (Makedonia) har NIBR de to siste årene gjennomført omfattende feltarbeid på Balkan. Undersøkelsen omfatter 42 fokusgrupper og 135 dybdeintervju.

Formålet med prosjektet, som er finansiert av Norges forskningsråd, og som sluttføres sommeren 2005, er å få en bedre forståelse av hvordan lokale NGOer forholder seg til lokalsamfunnene de opererer i og til internasjonale donorer.

Mens Bosnia og Herzegovina og Serbia har en velutviklet NGO-sektor, står NGOene i Makedonia langt svakere. Videre har bosniske NGOer først og fremst fungert som tjenesteytere lokalt og på vegne av det internasjonale samfunnet, mens serbiske NGOer er svært politisert. NGOer i Makedonia er mindre politisert enn de serbiske, og er også mindre fokusert på tjenesteyting enn i Bosnia og Herzegovina.

Dataanalysen er enda ikke avsluttet, men foreløpige funn tyder på at:

- Lokale NGOer i alle tre land lider av mangelfull spesialisering og er avhengige av økonomisk støtte fra det internasjonale samfunnet. Tilsvarende støtte fra lokale myndigheter og det lokale næringslivet er beskjeden;
- Lokalbefolkningens holdning til lokale NGOer i alle land er preget av mistenksomhet og manglende tillit.

NGOene oppfattes som lite tilgjengelige og lite flinke til å informere folk flest om sine aktiviteter;

- Etniske grupper som har mottatt mye hjelp fra lokale NGOer er mer positivt innstilte til NGOene enn etniske grupper som har mottatt mindre hjelp;
- Forholdet mellom lokale myndigheter og lokale NGOer i de tre landene er ambivalent: på enkelte steder oppfatter de hverandre som konkurrenter, på andre steder som potensielle (og i noen tilfeller også reelle) samarbeidspartnere.

Evaluering av virkninger av norske frivillige organisasjoners arbeid

Studien har vurdert de langsiktige virkningene av norske frivillige organisasjoners arbeid. I hvilken grad oppfyller de forventningene som er uttrykt i retningslinjene for norsk bistand? Retningslinjene legger opp til at norske frivillige organisasjoner skal bidra til styrking av samarbeidsorganisasjoner og det sivile samfunn, demokratisering, økt respekt for menneskerettigheter og fattigdomsreduksjon. Studien er gjennomført på oppdrag fra evalueringsenheten i Norad, og har fulgt to organisasjoner, avholdsbevegelsens bistandsorganisasjon Forut på Sri Lanka og Redd Barna i Etiopia, over nærmere to år.

Hovedkonklusjonen i studien er at organisasjonene primært gjennomfører projek-

ter som leverer tjenester til lokalsamfunn. Tjenester er ønsket av lokalbefolkningen selv, og tjenester etterspørres også av både lokale og nasjonale myndigheter. Tjenesteyting er helt klart et resultat av store lokale behov; begge de norske organisasjonene i studien arbeider i områder med stor fattigdom. Effektiv tjenesteyting gir organisasjonene anerkjennelse og legitimitet i lokalsamfunnene. Slik tjenesteyting, for eksempel i form av mikrokreditt, bidrar til fattigdomsreduksjon, og det bidrar til at grunnleggende behov og rettigheter ivaretas, slik som rett til skolegang.

Problemet med vektleggingen på tjenesteyting er at det tar fokus bort fra den rollen frivillige organisasjoner er tiltenkt som endringsaktører, først og fremst gjennom påvirkningsarbeid i forhold til lokale og sentrale myndigheter, men også overfor andre maktthavere. Studien peker på at både påvirknings- og mobiliseringsarbeid er krevende. Mange av samarbeidsorganisasjonene er motvillige i forhold til å gå inn i roller som kan vekke motstand fra myndighetene, og i den grad påvirkningsarbeid drives, er det på grunnlag av spesiell ekspertise som de frivillige organisasjonene har i kraft av sitt arbeid, for eksempel i forhold til å utvikle politikk når det gjelder barns rettigheter. Nettverk og alliansedannelser som regnes som forutsetninger for påvirkningsarbeid, er også svakt utviklet.

imedia

”

Bruker nordmenn mot fremtidig terror

Etter terrorbølgen i Saudi-Arabia, har myndighetene satt i gang forskning for å ta ondt ved roten. Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) kartlegger fattigdommen. [...] – Vi vurderte konsulentene fra hele verden, men endte opp med NIBR, sier al-Shaikh (forskningsdirektør fra Byplanleggingskontoret i Riyad).

Dagens Næringsliv 24. februar 2005

Når det gjelder samarbeid mellom norske og nasjonale frivillige organisasjoner, er det fortsatt langt igjen for forholdet kan beskrives som likeverdig partnerskap, både på grunn av at strategier for kapasitetsbygging ikke er gjennomtenkte, og fordi organisatorisk praksis ikke fremmer et likeverdig forhold.

Lokalstyrereform i Tanzania

Norge har siden slutten av 1990-tallet støttet Tanzanias desentraliserings- og lokalstyrereform.

Reformens overordnede målsetting er å redusere fattigdommen gjennom mer effektiv tjenesteyting. Bedre finanser, bedre økonomiforvaltning og mer demokratisk styresett i kommunene anses for å være de viktigste virkemidlene i tillegg til sektorspesifikke programmer.

Som del av støtten til dette programmet, finansierer Norad og den norske ambassaden et følgeforskningsprosjekt. Prosjektet

utføres av den uavhengige institusjonen REPOA (Research on Poverty Alleviation) i Dar-es-Salaam i samarbeid med Chr. Michelsens Institutt og NIBR. Prosjektet har pågått siden januar 2002, og vil ventelig gå inn i en fase 2 fra midten av 2005.

Prosjektet har følgende målsettinger:

1. Dokumentere endringer forårsaket av lokalstyrereformen på tre ulike avsnitt: styresett, finanser/økonomiforvaltning og tjenesteyting.
2. Bidra til å bygge samfunnsvitenskapelig forskningskapasitet i Tanzania og Norge på desentralisering. Forskerne utfører gjentakende feltarbeid og overvåker datainnsamling i seks utvalgte kommuner: Ilala (Dar-es-Salaam), Mwanza, Bagamoyo, Iringa Rural, Kilosa, og Moshi Rural. Alle rapporter og «project briefs», samt annen prosjektinformasjon, er tilgjengelig på egen nettside: www.repoa.or.tz. («Local Government Research»).

Resultatene så langt tyder på at reformen har bidratt til å sette godt styresett på dagsorden i kommunene og i folks bevissthet. Tilliten mellom kommunenes ledere og befolkningen er blitt bedre. Men fortsatt er borgernes deltakelse i utarbeidelsen av kommunenes planer svært begrenset, og kommunenes administrative og finansielle autonomi er langt mindre enn forutsatt. Samtidig oppfatter folk lokal korrupsjon som altfor utbredt. Det er store problemer i den lokale skatteinnkrevningen, og det er liten åpenhet rundt kommunenes inntekter og utgifter. Effektiv forbedring av offentlig tjenesteyting kan observeres bare i to sektorer: i grunnskolen og primærhelsetjenesten. Dette skyldes trolig massiv statlig formidling av internasjonal bistand til disse sektorene, kombinert med stor folkelig deltakelse.

Gruppe for miljø- og utviklingsforskning. Fra venstre: Trond Vedeld, Jørn Holm-Hansen, Åse Berit Grødeland, Aadne Aasland, Marit Haug, Einar Braathen, Berit Aasen og Arne Tesli. Ikke til stede: Arne Dalfelt.

Strategiske instituttprogrammer

De strategiske instituttprogrammene finansieres over basisbevilgningen og er et viktig bidrag til å styrke NIBRs faglige kompetanse og internasjonale orientering innenfor instituttets satsingsområder. Satsingen er også nedfelt i NIBRs strategiske plan. Aktivitetene omfatter både teoretiske og empiriske studier så vel som mer omfattende bearbeidelse av forskningsresultater i form av vitenskapelige artikler. En hovedsatsing innenfor instituttprogrammene har vært å gi støtte til individuell kompetanseutvikling og forskerutdanning med særlig vekt på doktorgradsprosjekter, oftest i kombinasjon med større oppdragsprosjekter. Det legges vekt på å utvikle forskernetverk og styrke forskningssamarbeidet både nasjonalt og internasjonalt.

Bærekraftig utvikling – utfordringer til planlegging og styring

Helt fra bærekraftbegrepet ble lansert av Verdenskommisjonen for miljø og utvikling har forskningsmiljøer, politikere og allmennheten vært opptatt av begrepets kunnskapsmessige og faglige innhold og begrunnelse, dets rolle som grunnlag for politikkutforming og imperativ for politisk handling, og dets fordelingsmessige konsekvenser for nålevende og kommende generasjoner.

Dette programmet henvender seg direkte til den internasjonale diskusjonen både i sitt innhold, i sin faglige orientering, tilnærming og arbeidsmønster. Det har som mål å frembringe bedre kunnskap om de økologiske, politiske, sosiale og fordelingsmessige implikasjonene av begrepet bærekraftig utvikling. Et viktig mål er å studere disse i forhold til det romlig/territorielle perspektiv som ligger i begrepet «by- og regionforskning». Programmets ulike temaer vil dekke både økologiske/miljømessige, sosiale/velferdsmessige og fordelingsmessige sider ved bærekraftig utvikling som politisk mål og handlingsimperativ og som praktisk politikk.

Programmet omfatter bl.a. studier av:

- Endringer i globale og internasjonale rammevilkår, drivkrefter og aktører, og den betydning dette har (effekter og konsekvenser) for utforming av norsk politikk for bærekraftig utvikling på makro- og mikronivå.
- Vilkår og virkemidler for bærekraftig forvaltning av naturressurser og miljø, arealbruk og bruk og vern av biologisk mangfold.
- Styringskapasitet og styringsverktøy for bærekraftig utvikling.
- Sosiale og fordelingsmessige implikasjoner av en mer bærekraftig utvikling.
- Kunnskapsgrunnlag, kunnskapsbruk og kunnskapens betydning for mer bærekraftig politikk og praksis.

Programansvarlig er forskningssjef Arvid Strand.

Regionale og lokale samfunns effekter av og tilpasninger til klimaendringer

FNs klimapanel har presentert omfattende og sterk dokumentasjon på at menneskelig aktivitet er den vesentligste årsaken til den globale oppvarmingen vi har sett de siste 50 årene. Det er hevet over enhver rimelig tvil at klimagassenes lange levetid i atmosfæren og klimasystemets langsomme respons på økte konsentrasjoner vil ha meget langsiktige effekter. Ensidede tiltak for å redusere utslippene vil ikke være tilstrekkelig. Selv ved en stabilisering av utslipp på dagens nivå vil det være behov for allerede nå å legge kunnskapsmessig grunnlag for utforming av politikk og tiltak for hvordan samfunnet skal *tilpasse seg* effektene av klimaendringene.

Norsk og internasjonal klimaforskning har hatt sitt hovedfokus på de naturvitenskapelige sidene ved klimaendringer. Selv om det gjenstår betydelige uløste problemer i denne typen klimaforskning, har det blitt mer og mer tydelig at den samfunnsvitenskapelige klimaforskningen har kommet på etterskudd.

Klimaendringene vil stille *samfunnet* og *menneskene* overfor nye og til dels ukjente utfordringer. Vi trenger kunnskap om hvordan klimaendringene påvirker samfunnet og – ikke minst – om hvilke forutsetninger samfunnet har for å håndtere slike endrings- og omstillingsprosesser i deres kjølvann.

NIBRs SIP har som hovedmål å utvikle internasjonalt konkurransedyktig spisskompetanse ved NIBR på forskning om regionale og lokale samfunnsmessige effekter av klimaendringer og om regionale og lokale tilpasninger til disse. Klimaendringer vil stille ulike typer regioner og lokalsamfunn overfor forskjellige utfordringer og krav om tilpasninger. Eksisterende og nye institusjoner vil måtte møte de nye utfordringene som klimaendringene fører med seg. Til dette trengs gode analytiske modeller og verktøy både for *effektstudier* og for studier av samfunnsmessig *respons* på klimaendring.

Innenfor rammen for SIP-bevilgningen vil NIBR gjennomføre en integrert tverrfaglig *pilotstudie* i én region som grunnlag for *områdestudier* i flere norske regioner. Områdestudiene vil ta opp problemstillinger og temaer som:

- Utvikling av indikatorer for om mulig å kunne kvantifisere klimaeffektene.
- Utvikling av regionaløkonomiske modeller som knytter sammen indikatorer for sosioøkonomisk utvikling, klimaforhold og bærekraftig utvikling.
- Studier av økonomiske aktørers og individers tilpasning til klimaendring, herunder spørsmål om fordelingsmessige sider ved klimaproblematikken.
- Studier av institusjonelle forhold ved klimapolitikken og dens krav på politisk og administrativ styring.

Også studier av den regionale dimensjon ved implementering av norsk klimapolitikk og oppfølging av internasjonale klimaavtaler vil være et aktuelt tema.

Programansvarlig er forsker Terje Kleven.

Regionaløkonomiske modeller og databaser

NIBR har en strategisk bevilgning fra Kommunal- og regionaldepartementet for å vedlikeholde og utvikle kompetanse til å utføre anvendt forskning knyttet til regional utvikling basert på regionaløkonomiske modeller og databaser. En teknisk infrastruktur som gir grunnlag for analyser av store datamengder og lange utviklingsstrekk, er nødvendig for å bidra med forskning av høy kvalitet og relevans. NIBR har derfor gjennom mange år bygget opp og utviklet flere modeller og databaser som benyttes i forskning om næringsutvikling og innovasjon, demografi og arbeidsmarked, nærings- og senterutvikling samt til konsekvensanalyser. De ulike analyseverktøyene brukes i analyser på ulike geografiske nivåer og dels i samarbeid med Statistisk sentralbyrå.

Programmet omfatter utviklingsarbeid knyttet til følgende modeller og databaser:

Flyttehistoriematerialet brukes til å utvikle og vedlikeholde NIBRs kompetanse om flytting og bosetting i Norge, og til å analysere hvordan flyttestrømmer og flyttegrupper sorteres forskjellig på ulike steder etter de ulike sosiale variable.

PANDA er et plan- og analysesystem for næringsliv, demografi og arbeidsmarked som brukes til å beskrive regional utvikling, og til konsekvensutredninger og ringvirkingsanalyser.

REGION er en makroøkonomisk modell på regionalt nivå som brukes til framskrivinger av næringsutvikling, sysselsetting, privat konsum og andre sentrale økonomiske størrelser i fylkene basert på de nasjonale planleggingsmodellene Modag og MSG.

Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret (BOF) inneholder alle foretak og bedrifter i privat og offentlig sektor i Norge og brukes til analyser av regional utvikling og næringsutvikling.

Database for senter- og næringsutvikling brukes til analyser av kommunenes utviklingsmuligheter som handels- og tjenestested, og gir viktig informasjon i fylkenes planlegging.

Geografiske informasjonssystemer (GIS) brukes i regionale analyser og til kartografi både nasjonalt og internasjonalt.

Programansvarlig er forskningssjef Ove Langeland

Felles instituttprogrammer innen Miljøalliansen

Miljøalliansen gjennomfører et felles instituttprogram om **Konsekvensutredninger**. Ansvar for å koordinere dette programmet er lagt til NIBR. Programmet relaterer seg til de sentrale kunnskapsutfordringene en ser innenfor dette feltet i Norge. Det er fler- og tverrfaglig orientert, og legger til rette for evaluering og metodeutvikling i skjæringsfeltet mellom kulturminneforskning, naturvitenskap og samfunnsforskning.

Sentrale mål for programmet er å:

- Øke kunnskapsgrunnlaget og kompetansen på konsekvensutredningsfeltet innenfor Miljøalliansen.
- Legge grunnlaget for bedre kvalitet på konsekvensutredninger som gjennomføres, blant annet gjennom forbedring av teoretisk kunnskap og metodegrunnlag. Dette vil bl.a. være koblet til utvikling av metoder som kan gjøre «føre-var»-prinsippet mer operasjonelt.
- Styrke konsekvensutredningsinstituttets posisjon innenfor miljøforvaltningen og planleggingen.

Koordinator for programmet er forskningssjef Arne Tesli.

Programmet **Nedbørfeltorientert forvaltning av store vassdrag** er felles for NINA, NIVA, Jordforsk og NIBR, med Norsk institutt for naturforskning (NINA) som koordinator. Programmet tar sikte på å bygge opp kunnskapsgrunnlaget for en nedbørfeltorientert forvaltning av vass-

dragene i Norge. Denne kunnskapen skal bidra til en forvaltning mer tilpasset de nye utfordringene som ligger i prinsippene om bærekraftig utvikling og økosystemorientert forvaltning.

NIBRs representant i styringsgruppen for programmet er forsker Sissel Hovik.

NIBR samarbeider med NINA og NIKU om instituttprogrammet **Friluftsliv i endring**. NINA er koordinator for programmet. Fokus for NIBR er forvaltningen av det bynære friluftslivet og friluftsliv for minoritetsgrupper. Som del av arbeidet blir det utarbeidet en rapport om kunnskapsstatus når det gjelder forvaltning av friluftsområder i de største byene i Norge. Det skal også gjennomføres undersøkelser om forvaltningen av friluftsområder langs kysten, i byene og i bymarkene. I tillegg til dette arbeidet skal det gjennomføres en undersøkelse om friluftsliv langs Alna i Oslo, der hensikten er å kartlegge ulike gruppers bruk av et friluftsområde.

NIBRs representant i styringsgruppen for prosjektet er forsker Eva Irene Falleth.

NIBR samarbeider også med NINA og NIKU om programmet **Kulturminner og kulturmiljøer i en integrert kystsoneforvaltning**. NIKU er koordinator for programmet. Hovedmålsetningen i prosjektet er å bedre kunnskapen om kystens kulturminner og kulturmiljøer, slik at man får et bedre beslutningsgrunnlag i en integrert kystsoneforvaltning. Kunnskapen er i dag mangelfull og fragmentert og heller ikke godt nok bearbeidet med tanke på bruk i konkrete plan- og beslutningsprosesser. En viktig målsetting i programmet er å trekke inn lokal kunnskap og vurderinger.

NIBRs representant i styringsgruppen for prosjektet er forsker Ragnhild Skogheim.

NIBRs internasjonale samarbeid

NIBR har en stor internasjonal kontaktflate, og den internasjonale deltakelsen har økt de siste årene. Det gjelder særlig innenfor miljørettet forskning, forvaltningsforskning, utviklingsforskning og regionalforskning. Instituttet er i gang med en rekke konkrete samarbeidsprosjekter og deltar aktivt i flere faglige nettverk. Blant disse er EU-tiltaket European Co-operation in the Field of Scientific and Technical Research (COST), European Urban Research Association (EURA), OECD og Nordisk samarbeidsnemnd for bolig- og byforskning (NSBB). NIBR samarbeider med sentrale voldsforskere fra USA og Europa i nettverket Eurogang.

NIBR deltar også i ESPON-nettverket sammen med forskningsmiljøer i 29 land. ESPON står for European Spatial Planning Observation Network. Programmet gjennomføres innen rammen av INTERREG III, som er et initiativ med sikte på å stimulere interregionalt samarbeid i EU, finansiert under European Regional Development Fund (ERDF).

NIBR-forskere har internasjonale verv i en rekke sentrale organisasjoner, blant annet Regional Science Association (RSA), UNESCO og EURA.

NIBR har samarbeidspartnere i alle de nordiske land og i en rekke land i Europa. Gjennom engasjement i utviklingsforskning og forskningssamarbeid med land i Øst- og Sentral-Europa har NIBR også utviklet institusjons- og forskningssamarbeid med en rekke universiteter og forskningsinstitutter i land i Asia, Afrika og i Øst- og Sentral-Europa.

AFRIKA

- 1 Etiopia
 - Virkningene av arbeidet til norske frivillige organisasjoner
- 2 Malawi
 - Business experience exchange programme
 - Decentralisation and HIV/AIDS
- 3 Mosambik
 - Parties, citizens and local elections
- 4 Tanzania
 - Følgforskning Tanzania
 - Business experience exchange programme
- 5 Uganda
 - Harmful algal blooms in Ugandan lakes
- 6 Zambia
 - Business experience exchange programme

ASIA

- 7 India
 - Follow-on project for India watershed development project
- 8 Indonesia
 - Miljøsambeid med Indonesia
- 9 Kina
 - Sino-Norway social policy forum
 - Miljøforvaltning i indre Mongolia
- 10 Laos
 - Luang Prabang decentralisation pilot project
- 11 Nepal
 - Social inclusion and nation building in Nepal

- 12 Pakistan
 - Pakistani migration to Norway; social transformation and continuity
- 13 Saudi Arabia
 - Demographic development study of Arriyadh
- 14 Sri Lanka
 - Følgforskning, MONDEP
 - Kystsoneplan Hambantota
 - Arbeidet til norske frivillige organisasjoner
 - Agricultural production, organisation and marketing in Sri Lanka Horticultural Sector
- 15 Vietnam
 - Knowledge base fisheries management
 - Building capacity for development research at the Research Centre for Applied Geography
 - Desk appraisal fisheries law
 - Fattigdomsprogram i Vietnam

EUROPA

- Prosjekt som omfatter flere land
- OECD territorial database
 - The spatial effects of demographic trends and migration
 - The role, specific situation and potentials of urban areas as nodes in a polycentric development
 - European harmonised procedures for quantification of nutrient losses from diffuse sources (Euroharp)
 - ESPON – contact point
 - Integrated analysis of transnational and national territories based on ESPON results
 - Territorial impacts of European fisheries policy
- 16 Sentral- og Sørøst-Europa
 - NGO bargaining power at the municipal level in South East Europe
 - Conditionality, corruption and informal networks: an analysis of corruption in the spheres of public procurement, party funding, lobbying and the judiciary in the Czech Republic, Slovenia, Bulgaria and Romania
 - Kommunesamarbeid Norge Bosnia
 - 17 Russland
 - Alternatives to orphanages in Northwest Russia
 - SOS Murmansk
 - 18 Latvia
 - Artikkel om latvisk sosialpolitikk
 - 19 Norden
 - Territorial patterns and implications of socioeconomic change in the Nordic peripheries
 - Grensregionale samarbeidsorganisasjoner
 - Fylkeskommunene som utviklingsaktør
 - Midtveisevalueringene av Interreg III ABC

Administrasjon, informasjons- og formidlingsvirksomhet

Ansvar for økonomi og regnskap er plassert i administrativ stab under ledelse av økonomisjef/ assisterende instituttssjef.

Ressursavdelingen samler alle støttefunksjonene for NIBRs forskning.

Det gjelder:

- Kontortjenester
- Sentralbord
- Personaladministrasjon
- It-tjenester
- Bibliotek
- Informasjon og formidling

Kontaktinfo:

Biblioteket:
Inger-Helene Wang Andresen,
inger.w.andresen@nibr.no

Informasjonskonsulent:
Berit Willumsen,
berit.willumsen@nibr.no

Bestilling av publikasjoner
og abonnement:
Sissel Hjellvik,
sissel.hjellvik@nibr.no,

NIBR har et nasjonalt ansvar for formidling og brukerrettet informasjon, og forskerne deltar aktivt i samfunnsdebatten innenfor instituttets strategiske satsingsområder. I formidlingsvirksomheten legger instituttet vekt på en god kombinasjon av allmennrettet publisering, formidling mot oppdragsgivere, media og brukere, og publisering i vitenskapelige tidsskrifter nasjonalt og internasjonalt.

Ansvar for informasjonsarbeidet er lagt til NIBRs ressursavdeling, der også biblioteket inngår.

Rapporter, artikler og annen publisering

De fleste forskningsprosjektene blir rapportert i NIBRs publikasjonsserier. I 2004 ble det utgitt 24 rapporter og 34 notater. Notatene blir bare formidlet elektronisk på våre nettsider. Rapportene har norske og engelske sammendrag. Det ble sendt ut presentasjonsbrosjyrer i forbindelse med utgivelsene.

Også utenom NIBRs serier hadde forskerne en omfattende produksjon. 20 artikler ble trykt i vitenskapelige publikasjoner med refereed-ordning, og 35 artikler ble trykt i andre faglige tidsskrifter. Forskerne var forfattere eller redaktører for 12 eksterne bøker og annen prosjektrapportering, og de hadde 24 bidrag i antologier, kompendier og artikkelsamlinger.

Instituttet utvikler årlig en tematisk redigert publikasjonsliste som gir oversikt over aktuelle publikasjoner fra de siste årene. Oversikten finnes på www.nibr.no under området Publisering. Den kan også bestilles fra instituttet.

Regionale trender

NIBR utgir tidsskriftet Regionale trender, som dekker en rekke felter innenfor regionalforskningen. Artikkelen er hentet både fra oppdrags- og egenfinansierte prosjekter. Regionale trender utkom i 2004 med to nummer. Publikasjonen får økonomisk støtte fra Kommunal- og regionaldepartementet. Et årsabonnement (to hefter) koster kr 150,00, og abonnement og enkeltheft kan bestilles fra NIBR.

NIBR-aktuelt

NIBR-aktuelt er NIBRs nyhetsblad og presenterer aktuelle prosjekter ved instituttet. I 2004 kom det ut tre nummer, det ene med tema Nettverk og samfunnsendring, det andre med tema Byutvikling og det tredje med tema Miljørettet planforskning. Gratisabonnement på NIBR-aktuelt kan bestilles fra instituttet.

Faglige konferanser

En betydelig del av forskningsformidlingen skjer gjennom konferanser med fagmiljøene nasjonalt og internasjonalt som viktige målgrupper. NIBRs forskere deltok i 2004 med 83 foredrag på konferanser og seminarer innenlands, og de holdt 39 foredrag med «paper» utenlands.

NIBR arrangerer også selv ulike former for konferanser og seminarer. I 2004 arrangerte instituttet blant annet konferanser med tema:

- Pakistani Migration to Norway. Social Transformation and Continuity
- Economic and political challenges linked to rural-urban development imbalances in China
- Konsekvensutredning av planlegging etter plan- og bygningsloven
- Fjell- og friluftsliv – ny bruk og forvaltning og nye utfordringer for naturvern
- Effektivisering av plan- og bygningsloven – demokrati og rettssikkerhet

Fag- og formidlingsmøter

Faglig Forum er NIBRs åpne seminarserie, der vi inviterer til faglige diskusjoner om aktuelle samfunnsproblemer med utgangspunkt i NIBRs forskning.

I 2004 ble det holdt 4 møter med disse temaene:

- Universiteter og institutter – konkurrenter eller kompanjonger?
- Byfolk i form
- Får venturekapitalen fart på Norge?
- Kriminalitetsforebygging i innvandringsmiljøene

Biblioteket

NIBR har et solid fagbibliotek med litteratur innen instituttets arbeidsområder. Bokbestanden teller nå ca 23 000 titler, og det abonneres på ca. 180 tidsskrifter og 12 aviser.

En stor og viktig del av bibliotekets informasjons- og referansearbeid består i å legge til rette for søking, samt utføre søk i bibliografiske og andre informasjonsbærende databaser på internett. Biblioteket deltar i ABM-utviklings konsortieavtaler for søking i ISIs siteringsdatabaser Science Citation Index Expanded, Social Science Citation Index og Arts & Humanities Citation Index samt fulltekstbasen Atekst for norske aviser.

Biblioteket besørger utlån av litteratur, og formidler artikkelkopier primært til egne brukere, men også til eksterne brukere.

Også i 2004 hadde biblioteket et godt samarbeid med de andre bibliotekene i Miljøalliansen. Samarbeidet er organisert som et konsortium i den hensikt å oppnå noen stordriftsfordeler ved bibliotekenes abonnementer på trykte og elektroniske tidsskrifter.

NIBRs administrasjon – økonomi- og ressursavdeling. Fra venstre: Kathrine Gangnes, Jon Olav Viste, Mariann Opaker, Inger Balberg, Sissel Hjellvik, Inger-Helene Wang Andresen, Berit Willumsen, Gro Karin Webenstad, Eli Fiskvik og Hossain Emami-Bistgani.

**Administrasjon/
økonomi**

Naustdalslid, Jon
instituttssjef/
mag. art.

Viste, Jon Olav
økonomisjef/
ass.instituttssjef/
cand. oecon.

Gangnes, Kathrine
regnskapssekretær

Opaker, Mariann
regnskapssekretær

Ressursavdeling

Fiskvik, Eli
ressurssjef

Andresen,
Inger-Helene Wang
bibliotekleder/
cand. mag.

Balberg, Inger
sekretær

Emami-Bistgani,
Hossain
it-ansvarlig

Hjellvik, Sissel
resepsjonist

Langeland, Joakim
it-assistent

Webenstad,
Gro Karin
sekretær

Willumsen, Berit
informasjons-
konsulent

**Gruppe for
regionalforskning**

Langeland, Ove
forskn.sjef/
dr. philos.

Bjørnsen,
Hild-Marte
cand. oecon.

Edvardsen,
Hege Marie
cand. polit.

Foss, Olaf
cand. sociol.

Gundersen, Frants
siv. ing.

Johnstad, Tom
cand. polit.

Juvkam, Dag
cand. polit.

Kann, Frode
cand. oecon.

Moen, Bjørn
cand. mag.

Onsager, Knut
dr. polit.

Orderud, Geir Inge
cand. philol.

Skålnes, Sigrid
cand. polit.

Sæther, Bjørnar
dr. polit.

Sørli, Kjetil
cand. act.

Toresen, Jøran
cand. mag.

Vanberg, Vidar
cand. real.

**Gruppe for demokrati
og offentlig styring**

Lorentzen, Hilde
forskn.sjef/dr. polit.

Berglund, Frode
dr. polit.

Hansen, Tore
professor

Hanssen, Gro
Sandkjær
cand. polit.

Helgesen, Marit
dr. polit.

Heløe, Leif A.
dr. odont.

Hovik, Sissel
dr. polit.

Klausen,
Jan Erling
dr. polit.

Myrvold,
Trine Monica
cand. polit.

Predelli,
Line Nyhagen
Ph. D.

Stigen, Inger Marie
cand. polit.

Vabo, Signy
dr. polit.
(sluttet 31.10.2004)

Winsvold, Marte
cand. polit.

**Gruppe for velferds-
og levekårsforskning**

Sverdrup, Sidsel
forskn. sjef/dr. polit.

Baklien, Bergljot
cand. sociol.
(sluttet 31.12.2004)

Bratt, Christopher
dr. polit.
(sluttet 30.11.2004)

Brevik, Ivar
cand. mag.

Brox, Ottar
prof. emeritus

Carlsson, Yngve
mag. art.

Clausen,
Sten-Erik
cand. psychol.

Feiring, Marte
mag. art.

Gotaas, Nora
cand. polit.

Haaland, Thomas
cand. mag.

Kristofersen,
Lars B.
cand. sociol.

Lien, Inger-Lise
dr. polit.

Vestby,
Guri Mette
cand. sociol.

**Gruppe for miljørettet
planforskning**

Strand, Arvid
forskn. sjef/dr. ing.

Arnesen, Odd Eirik
cand. polit.
(permisjon fra
1.1.2005)

Fallesh, Eva Irene
dr. ing.

Guttu, Jon
dr. ing.

Hanssen,
Martin A.
cand. polit.

Harvold, Kjell A.
cand. polit.

Kleven, Terje
dr. ing.

Nenseth, Vibeke
mag. art.

Næss, Petter
dr. ing.

Pløger, John
dr. art.
(permisjon
fra 1.8.2004)

Røe, Per Gunnar
dr. polit.

Saglie, Inger-Lise
dr. ing.

Schmidt, Lene
siv. arkitekt

**Gruppe for miljø- og
utviklingsforskning**

Tesli, Arne
forskn.sjef/dr. polit.

Aasen, Berit
cand. sociol.

Aasland, Aadne
Ph. D.

Braathen, Einar
cand. polit.

Dalfelt, Arne
cand. agric.

Grødeland,
Åse Berit
Ph. D.

Haug, Marit
Ph. D.

Holm-Hansen, Jørn
cand. polit.

Schou, Arild
dr. polit.
(permisjon
fra 1.11.2004)

Vedeld, Trond
dr. scient.

Publisering i NIBRs serier

NIBR-rapporter

Baklien, Bergljot, Christopher Bratt og Nora Gotaas

Satsing mot frafall i videregående opplæring
En evaluering
NIBR-rapport 2004:19

Bratt, Christopher

Holdninger til matvarer og forbruk
Sammenhenger og utviklingstrekk i perioden 2000–2004
NIBR-rapport 2004:23

Carlsson, Yngve og Thomas Haaland

Voldelige ungdomsgrupper – intervensjon på kommunenivå
Erfaringsrapport fra Kristiansand 2001–2004
NIBR-rapport 2004:20

Carlsson, Yngve og Thomas Haaland

Barn og unge som står utenfor – aktivisering gjennom idrett
En evaluering av idrettens storbyprogram
NIBR-rapport 2004:11

Edvardsen, Hege Marie, Jon Guttu og Frode Kann

Byggesaksreformen – kvalitet gjennom papirflommen
NIBR-rapport 2004:21

Edvardsen, Hege Marie (ed.)

Regional Policy in Sweden and Norway
Same, but different
NIBR Report 2004:13

Hanssen, Gro Sandkjær, Leif Arne Heløe og Jan Erling Klausen

Dialogen mellom fylkesmannen og kommunene
NIBR-rapport 2004:7

Hanssen, Gro Sandkjær, Leif Arne Heløe og Jan Erling Klausen

Statlig tilsyn med kommunesektoren
NIBR-rapport 2004:4

Harvold, Kjell A., Martin A. Hanssen og Arvid Strand

Rikspolitiske retningslinjer for jordvernet?
NIBR-rapport 2004:24

Johnstad, Tom

Klynger, nettverk og verdiskaping i Innlandet
VS2010 Innlandet-publikasjon
NIBR og Østlandsforskning
NIBR-rapport 2004:8

Klausen, Jan Erling

Bindende lokale folkeavstemninger med folkelig initiativrett
NIBR-rapport 2004:17

Klausen, Jan Erling

Lokale folkeavstemninger om kommunesammenslåing
Dialogen mellom velgere og kommunale eliter
NIBR-rapport 2004:5

Kristofersen, Lars B., Christopher Bratt og Nora Gotaas

Nærmiljøtiltak i barneverntjenesten
Evaluering av et prosjekt i Buskerud
NIBR-rapport 2004:3

Lien, Inger-Lise

Ugripelig ung
Kriminalitetsforebygging og gjengbekjempelse i innvandringsmiljøene
NIBR-rapport 2004:14

Moen, Bjørn, Kjell A. Harvold og Arvid Strand

Byutviklingskonsulenten
Fagekspert eller prosessaktivist i spenningsfeltet mellom det private initiativ og den offentlige vanmakt?
NIBR-rapport 2004:2

Myrvold, Trine Monica

Tilbudet til mennesker med psykiske problemer
Kommunenes arbeid med integrering og koordinering
NIBR-rapport 2004:12

Myrvold, Trine Monica (red.), Sigrid Skålnes og Marte Winsvold

Et offentlig rom for lokaldemokratiet?
Deltakelse, dialog og politisk meningsdanning
NIBR-rapport 2004:9

Nenseth, Vibeke, Inger-Lise Saglie og Odd Eirik Arnesen

Lokal bærekraft
Arbeidet med Lokal Agenda 21 i norske kommuner
NIBR-rapport 2004:18

Næss, Petter med bidrag fra

Ole Jonny Klakegg, Nils Olsson og Kjell Arne Brekke
Tidlig fase i store offentlige investeringsprosjekter
Vurdering av behov, mål, fleksibilitet og effekt
NIBR-rapport 2004:22

Næss, Petter

Bedre behovsanalyser
Erfaringer og anbefalinger om behovsanalyser i store offentlige investeringsprosjekter
NIBR-rapport 2004:15

Pløger, John

Etikk i planlegging – og planpraksis
NIBR-rapport 2004:6

Schmidt, Lene

Skolegården, jungel eller luftegård?
En studie av nærmiljøanlegg, barn og fysisk aktivitet i skolegården
NIBR-rapport 2004:1

Sjørbotten, Una

Såkorntfinansiering i Osloregionen
NIBR-rapport 2004:16

Toresen, Jøran og Ivar Brevik

Dødelighet, sosial posisjon og utgifter til pleie og omsorg i Oslo
NIBR-rapport 2004:10

NIBR-notater

Bee, Faustine K.

Rural Producer Organisations and Policy
Formulation in Tanzania
NIBR Working Paper 2004:114

Braathen, Einar

Social Funds in Africa
A technocratic-clientelistic response to poverty
NIBR Working Paper 2004:130

Braathen, Einar

Parties, Citizens and Local Elections in Mozambique
NIBR Working Paper 2004:129

Gundersen, Frants og Ove Langeland

Mer enn penger?
Kunnskapsbedrifters erfaringer med venture- og såkornkapital
NIBR-notat 2004:109

Gundersen, Frants, Ove Langeland og Kjetil Sørli

Nyskaping i Sogn og Fjordane
NIBR-notat 2004:105

Guttu, Jon, Lene Schmidt, Mathilde Anker, Odd Eirik Arnesen og Marte Boro

Utvikling og utprøving av en metode for kartlegging og vurdering av bokvalitet på områdenivå
NIBR-notat 2004:119

Hanssen, Gro Sandkjær, Jan Erling

Klausen og Signy Irene Vabo
PLUS – Participation, leadership and urban sustainability
Country report Norway
NIBR Working Paper 2004:108

Hanssen, Martin A. og Kjell A. Harvold

Rikspolitiske retningslinjer
Utgangspunkt og erfaringer
NIBR-notat 2004:104

Harvold, Kjell A.

«Rikspolitiske retningslinjer for jordvern – en god idé?»
Rapportering av en spørreskjemaundersøkelse blant fylkeslandbruksstyrenes ledere og nestledere
NIBR-notat 2004:115

Helgesen, Marit

Brukerinvolvering i psykisk helsearbeid i kommunene
NIBR-notat 2004:136

Hovik, Sissel og Inger Marie Stigen

Kommunal organisering 2004
Redegjørelse for Kommunal- og regionaldepartementets organisasjonsdatabase
NIBR-notat 2004:124

Hovik, Sissel, Hilde Lorentzen, Vibeke Nenseth og Sigrid Skålnes

Bærekraftig lokal og regional utvikling
Kunnskapsstatus og forskningsbehov
NIBR-notat 2004:106

Haaland, Thomas

Bosettingsmønstre og økonomisk livsgrunnlag for nyankomme
Flyktninger og innvandrere til Oslo i perioden 1992–1999
NIBR-notat 2004:102

Haantuba, Hyde and Mukata Wamulume

Rural Producer Organisations and Policy
Formulation in Zambia
NIBR Working Paper 2004:126

Johnstad, Tom

Lettmetallklynga på Raufoss-Toten
Kapittel i NIBR-rapport 2004:8
NIBR-notat 2004:117

Johnstad, Tom

Klynger, nettverk og verdiskaping i Innlandet
Sammendrag av NIBR-rapport 2004:8
NIBR-notat 2004:116

Kachule, Richard

Rural Producer Organisations and Policy
Formulation in Malawai
NIBR Working Paper 2004:127

Kristofersen, Lars B.

Opptappingsplanens betydning for barne- og ungdomspsykiatri og barnevern
En underveisrapportering for perioden 1999–2002
NIBR-notat 2004:112

Langeland, Ove

Regional finansiering for økt kunnskapsbasert verdiskaping
VS 2010 Innlandet-publikasjon
NIBR-notat 2004:111

Ludvigsen, Kari og Marit K. Helgesen

Kompetanseheving i psykisk helsearbeid
Videreutdanning i høgskoler og SEPREP
Tverrfaglig utdanning
NIBR-notat 2004:135

Lægreid, Per, Ståle Opedal and Inger Marie Stigen

The Norwegian Hospital Reform
Balancing Political Control and Enterprise
Autonomy
NIBR Working Paper 2004:107

Madola, Mathews

The Gender Dimension of Rural Producer Organisations in Malawi
NIBR Working Paper 2004:132

Mugisha, Johnny, Baranbas A. Kiiza, Stephen Lwasa and Constantine Kantongole

Rural Producer Organisations and Policy
Formulation in Uganda
NIBR Working Paper 2004:128

Myrvold, Trine Monica

Parlamentarisme og kommunalpolitiske organer
Evaluering av styringssystemet i Bergen kommune
NIBR-notat 2004:113

Najjingo, Margaret and Haroon Sseguya

The Gender Dimension of Rural Producer Organisations in Uganda
NIBR Working Paper 2004:134

Skålnes, Sigrid

Partnerskapforsøk i norsk regional politikk
VS2010 Innlandet publikasjon
NIBR-notat 2004:123

Skålnes, Sigrid og Bjørn Moen

Nordisk grenseregionalt samarbeid
Gamle utfordringer og nye muligheter
NIBR-notat 2004:122

Skålnes, Sigrid

Kommunevalg i Nittedal
Lokal valgkamp og lav valgdeltakelse
NIBR-notat 2004:103

Tennøy, Aud

Transportanalyse i planleggingen
Til hinder for bærekraftig byutvikling?
NIBR-notat 2004:121

Tennøy, Aud

Hvorfor og hvordan vedtas planer som gir vekst i biltrafikken?
Forstudie av lokal by- og transportplanlegging, i lys av målsettinger om redusert persontrafikk
NIBR-notat 2004:120

Towo, Esther

The Gender Dimension of Rural Producer Organisations in Tanzania
NIBR Working Paper 2004:131

Vestby, Guri Mette

Steds- og næringsutvikling
En idéskisse
NIBR-notat 2004:118

Vestby, Guri Mette og Per Gunnar Røe

Fortellingen om en stedsutvikling – en sosiokulturell prosess
Evalueringsrapportering fra arbeidet med sentrumsutvikling i Eidskog
NIBR-notat 2004:101

Wonani, Charlotte

The Gender Dimension of Rural Producer Organisations in Zambia
NIBR Working Paper 2004:133

Ekstern publisering

Artikler i vitenskapelige tidsskrifter

Berglund, Frode

Indekskonstruksjon: kun et spørsmål om teknikk?

Tidsskrift for samfunnsforskning 2004, 45(3): 567–586

Braathen, Einar

Institutions matter: engineers and telecommunication development in Mozambique and Zimbabwe.

Telematics and Informatics 2004, 21: 25–47

Bratt, Christopher

Fights among adolescents from the ethnic majority and from immigrant groups: the impact of alcohol consumption and participation in youth-based out-of-home activities.

Acta Sociologica 2004, 47(1): 7–29

Falleth, Eva Irene

Hvordan dannes nettverk: om lokal organisering og kollektiv handling i Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane.

Kart og plan 2004, B. 64, årg. 97, nr. 3

Guttu, Jon

Eneboligen – som ideal for folket og utfordring for fagfolket.

Tidsskrift for kulturforskning 2003, 2(3): 23–40

Hansen, Tore og Leif Arne Heløe

Ny kommunestruktur eller ny kommuneform?

Nordisk administrativt tidsskrift 2004, 85(4)

Hanssen, Gro Sandkjær, Signy Irene Vabo (sammen med Egil Augedal, Sten-Erik Hammarqvist, Åge Johnsen og Harald Koht)

Offentlig administrasjon på pensum: en sammenlikning av seks nyere statsvitenskapelige lærebøker.

Tidsskrift for samfunnsforskning 2004, 45(1): 83–96

Hovik, Sissel (sammen med Marit Reitan)

National environmental goals in search of local institutions.

Environment and Planning C: Government and Policy 2004, 22(5): 687–699

Næss, Petter

Live and let die: the tragedy of Hardin's social Darwinism.

Journal of Environmental Policy and Planning 2004, 4(1): 19–34

Prediction, regressions and critical realism.

Journal of Critical Realism 2004, 2(2): 133–164

Næss, Petter (sammen med O. B. Jensen)

Urban structure matters, even in a small town.

Journal of Environmental Planning and Management 2004, 47(1): 35–56

Onsager, Knut og Bjørnar Sæther

A small ICT cluster in an old industrial town: a Norwegian case.

Nordisk Samhällsgeografisk Tidsskrift 2004, nr. 38

Pløger, John

Strife: urban planning and agonism.

Planning Theory 2004, 3(1): 71–92

Predelli, Line Nyhagen

Fortolkninger av kjønn i islam: en case-studie av muslimske kvinner i Oslo.

Kvinnforskning 2004, 28(3): 24–43

Interpreting gender in Islam: a case study of immigrant Muslim women in Oslo, Norway.

Gender and Society 2004, 18(4): 473–493

Missionary women and feminism in Norway, 1906–1910.

North South: Gendered Views from Norway (spesialutgave av Kvinneforskning) <http://kilden.forskningsradet.no/english/northsouth/articles.htm>

Stigen, Inger Marie og Signy Irene Vabo

Moteslaveri, interesser og behov: en analyse av utbredelsen av moderne organisasjonsløsninger i norske kommuner.

Nordiske organisasjonsstudier 2004, 6(1): 48–88

Stokke, Knut Bjørn

Nettverk og kollektiv handling i Vansjø – Hobølvassdraget.

Kart og plan 2004, B. 64, årg. 97, nr. 3

Strand, Arvid, Bjørn Moen og Kjell A. Harvold

«Øst er øst, og Vest er vest, og aldri skal de to møtes»: om ulike virkelighetsoppfatninger blant konsulenter og deres offentlige oppdragsgivere.

Kart og plan 2004, B. 64, årg. 97, nr. 3

Vabo, Signy Irene, Gro Sandkjær Hanssen og Jan Erling Klausen

Demokrati og deltakelse i urbane policy-nettverk – erfaringer fra Norge.

Politica 2004, 36(2)

Artikler i andre faglige tidsskrifter

Baklien, Bergljot

Hvorfor er ikke nettverk alltid mulig?

Om rammebetingelser for nettverksbygging på Sri Lanka.

NIBR-aktuelt 2004, nr. 1

Berglund, Frode

Regional utvikling i den kunnskapsmessige infrastrukturen.

Regionale trender 2004, nr. 1

Edvardsen, Hege Marie

Norsk og svensk regionalpolitikk:

Fra bosettingsmål til verdiskaping.

Regionale trender 2004, nr. 2

Falleth, Eva Irene

Hvordan dannes nettverk: om lokal organisering og kollektiv handling i Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane.

NIBR-aktuelt 2004, nr. 1

Foss, Olaf

Demografi og samfunnsutvikling.

Regionale trender 2004, nr. 1

«Indikatorboomen».

Regionale trender 2004, nr. 2

Foss, Olaf og Dag Juvkam

Aldring i Nordens periferier.

Regionale trender 2004, nr. 1

Guttu, Jon

Den gode bolig: seks skifter i boligplanlegging.

Plan 2004, nr. 3

Hanssen, Martin m.fl.

Er konsekvensutredninger et egnet verktøy i gjennomføringen av EUs rammedirektiv for vann?

Vann 2004, nr. 3

Harvold, Kjell A.

Skifte i politikk? Miljøverndepartementets behandling av innsigelsessaker.

Regionale trender 2004, nr. 1

Harvold, Kjell A., Bjørn Moen og Terje Kleven

Klima i endring: noen overordnede refleksjoner om klimatilpasning.

Regionale trender 2004, nr. 2

Heløe, Leif Arne, Gro Sandkjær Hanssen og Jan Erling Klausen

Er tilsyn forenlig med dialog?

Regionale trender 2004, nr. 1

Hovik, Sissel og Knut Bjørn Stokke

EUs rammedirektiv for vann – en utfordring for norsk vassdragsplanlegging og -forvaltning.

Plan 2004, nr. 6

Johnstad, Tom

Kan nettverk bidra til innovasjon?

Om lettmetallklynge på Raufoss – Toten.

NIBR-aktuelt 2004, nr. 1

Klausen, Jan Erling

Kan nettverk være demokratiske?

NIBR-aktuelt 2004, nr. 1

Kleven, Terje, Bjørn Moen og Kjell A. Harvold

Hvordan kan vi tilpasse oss fremtidige klimaendringer?

Regionale trender 2004, nr. 2

Langeland, Ove

Storbyene som samlingssted for kapital og innovasjon.

NIBR-aktuelt 2004, nr. 2

Finansiering av innovasjon.

Regionale trender 2004, nr. 2

Myrvold, Trine Monica

Et helhetlig tilbud til mennesker med psykiske problemer: kommunenes organisering av det psykiske helsearbeidet.

Tidsskrift for psykisk helsearbeid 2004, nr. 2

Nenseth, Vibeke

Bærekraftbarometer for norske byer.

Plan 2004, nr. 1

Bærekraftig byutvikling – gamle motsetninger og nye paradokser.

NIBR-aktuelt 2004, nr. 2

Næss, Petter

Fortetting og transport.

Plan 2004, nr. 2

Transportforskning og ligestillingspolitikk.

Kvinder, Køn og Forskning 2004, nr. 1

Næss, Petter og Arvid Strand

From Rio to Johannesburg: environmental concerns, neoliberal climate change and planning in the Nordic countries.

Urbanistica 2004, 56(124): 62–66, 72–78

Onsager, Knut

Østfolds småbyregioner i omstilling – mellom egenbasert, Oslo-dominert og transregional utvikling.

Plan 2004, nr. 2

Regional utvikling i distrikts-Norge.

Regionale trender 2004, nr. 2

Orderud, Geir Inge

Den norske boligsektoren i et utvidet europeisk marked.

Regionale trender 2004, nr. 1

Pløger, John

Estetikk og det sosiale?

Byggekunst 2004, nr. 2

Røe, Per Gunnar

Den elektroniske byen.

NIBR-aktuelt 2004, nr. 2

Schmidt, Lene

Nærmiljøanlegg i skolen: «Gutter er konger på fotballbanen, jenter er dronninger i turnstativet».

Kroppsoving 2004, nr. 2

Skolegården, jungel eller luftegård?

Park og anlegg 2004, nr. 1

Skolegården, jungel eller luftegård?

Idrett og anlegg 2004; nr. 2

Stokke, Knut Bjørn og Odd Eirik Arnesen

Oppdrett og kommunal kystsoneplanlegging – endring i planmetodikk?

Regionale trender 2004, nr. 1

Strand, Arvid

Byutviklingskonsulent – fagekspert eller prosessaktivist?

NIBR-aktuelt 2004, nr. 2

Kommuneplanlegging og regional veiledning – om et utviklingsprosjekt i Nordland.

Plan 2004, nr. 3

Strand, Arvid, Bjørn Moen og Kjell A. Harvold

Ytringsfrihetens vilkår i dagens Norge – konsulentbransjen som eksempel.

Plan 2004, nr. 5

Sørli, Kjetil

Økende gjennomtrekk i storbyene.

Regionale trender 2004, nr. 1

Flyttehistoriske hovedtrekk for årskullene født på 1950- og 1960-tallet.

Regionale trender 2004, nr. 2

Tennøy, Aud

Transportanalyser i planleggingen – til hinder for bærekraftig byutvikling.

Samferdsel 2004, nr. 9

Vestby, Guri Mette

Stedsutvikling som brobygging

Regionale trender 2004, nr. 2

Stedsforskning – kunnskapsgrunnlag for stedsutvikling.

NIBR-aktuelt 2004, nr. 2

Bøker, bidrag i kompendier og artikkelsamlinger og annen prosjektrapportering

Berglund, Frode

Partiidentifikasjon og politisk endring: en studie av langsiktige tilknytninger blant norske velgere 1965–1997.

Oslo: Unipax, 2004

Berglund, Frode (sammen med Bernt Aardal)

Valgdeltakelse, partitilknytning og stemmegivning

I: I valgkampens hete.

Red. av Bernt Aardal, Anne Krogstad og Hanne Marthe Narud.

Oslo: Universitetsforlaget, 2004

Braathen, Einar

Engineers between power and trust: the cases of telecommunication development in Mozambique and Zimbabwe.

I: Professionalism and good governance in Africa.

Red. av F. Appiah, D.P. Chimanikire, T. Gran.

Oslo/Malmö/København: Abstrakt/Liber/Copenhagen Business School Press, 2004

Brevik, Ivar

Framtidige eldres boligønsker i Asker i 2004. Oppdragsrapport.

Oslo: NIBR, 2004

Carlsson, Yngve

Hate crime or gang conflict? Violence between youth groups in a Norwegian city.

I: Policing in Central and Eastern Europe: dilemmas of contemporary criminal justice.

Red. av G. Mesco, M. Pagon and B. Dobosec.

University of Slovenia, Faculty of Criminal Justice, 2004

Feiring, Marte

Et streiftog gjennom rehabiliteringsfeltets begrepshistorie.

I: Lærebok i rehabilitering.

Red. av Kjersti Vardeberg og Lena Lande Wekre.

Bergen: Fagbokforlaget, 2004

Foss, Olaf og Knut Onsager (sammen med Oddbjørn Bukve, Tor Selstad og Morten Ørbeck)

Historiske og nyere trekk ved regionalutvikling og politikk i Norge.

I: Regioner i utakt.

Red. av Knut Onsager og Tor Selstad.

Trondheim: Tapir akademisk forlag og Norges forskningsråd, 2004

Grødeland, Åse Berit (sammen med William L. Miller, Tatyana Y. Koshechkina)

Diffuse trust or diffuse analysis? The specificity of political distrust in post-communist Europe.

I: Trust and democratic transformation in post-communist Europe: proceedings of the British Academy; 125.

Red. av Ivana Markova
Oxford: Oxford University Press, 2004

Hanssen, Gro Sandkjær

Minoriteter og demokrati, kapittel 6.

I: Demokrati – vilkår og virkninger. 2. utg. Red. av Knut Midgaard og Bjørn Erik Rasch.

Bergen: Fagbokforlaget, 2004

Harvold, Kjell A.

Den «tredje plan» – norske kommuners tilpasning til lokal Agenda 21.

I: Det regionalpolitiske regimeskifte – tilfellet Norge.

Red. av Roar Amdam og Oddbjørn Bukve. Trondheim: Tapir akademisk forlag og Norges forskningsråd, 2004

Haug, Marit

Study of the work of FORUT in Sri Lanka: building civil society.

Norad Evalueringssstudie, nr. 5
Oslo: Norad, 2004

Helgesen, Marit

Public administration in Norway.

I: Building and urban development in Norway – a selection of current issues.

Red. av Jens Fredrik Nystad.
Oslo: Husbanken, 2004

Klausen, Jan Erling

Lokaldemokratiet i bydelene (Dr. avhandling)

Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for statsvitenskap, 2004

Klausen, Jan Erling (sammen med David Sweeting)

Legitimacy and community involvement in local governance.

I: Urban governance and democracy. Red. av M. Haus, H. Heinelt, M. Stewart.
London: Routledge, 2004

Moen, Bjørn, Arvid Strand og Arne Tesli

Helsespørsmål og konsekvensutredninger: notat til Sosial- og helsedirektoratet. Oslo 2004

Næss, Petter

Planlægning, prædiktion og videnskabs-teori.

I: Vidensgrundlag for handlen.

Red. av J. Christensen.
Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, 2004

Næss, Petter (sammen med O. B. Jensen)

Bilringene og sykkelnavet: boliglokalisering, bilafhængighed og transportadfærd i hovedstadsområdet.

Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, 2004

Onsager, Knut

Introduksjon.

I: Regioner i utakt.

Red. av Knut Onsager og Tor Selstad. Trondheim: Tapir akademisk forlag og Norges forskningsråd, 2004

Onsager, Knut

Østfold – småbyregioner mellom egen-basert, Osلودominert og transregional utvikling.

I: Regioner i utakt.

Red. av Knut Onsager og Tor Selstad. Trondheim: Tapir akademisk forlag og Norges forskningsråd, 2004

Onsager, Knut (sammen med Torjus Bolkesjø)

Regionalpolitikk og nye utviklings-samarbeid i Østfold.

I: Det regionale regimeskiftet – tilfellet Norge.

Red. av Roar Amdam og Oddbjørn Bukve. Trondheim: Tapir akademisk forlag og Norges forskningsråd, 2004

Onsager, Knut (sammen med Oddbjørn Bukve og Tor Selstad)

Teorier om regional utvikling.

I: Regioner i utakt.

Red. av Knut Onsager og Tor Selstad. Trondheim: Tapir akademisk forlag og Norges forskningsråd, 2004

Onsager, Knut (sammen med Arne Isaksen)

Klynger og klyngepolitikk i Norge: ukritisk modellimport eller relevante perspektiver?

I: Innovasjonspolitikens scenografi: nye perspektiver på næringsutvikling.

Red. av Petter Arbo og Hallgeir Gammelsæter.

Onsager, Knut (sammen med Tor Selstad)

Regional politikk for regioner i utakt.

I: Regioner i utakt.

Red. av Knut Onsager og Tor Selstad. Trondheim: Tapir akademisk forlag og Norges forskningsråd, 2004

Onsager, Knut (sammen med Tor Selstad)

Regioner med ulike historier, ressurser og forutsetninger for utvikling

I: Regioner i utakt.

Red. av Knut Onsager og Tor Selstad. Trondheim: Tapir akademisk forlag og Norges forskningsråd, 2004

Onsager, Knut (sammen med Tor Selstad) (red.)

Regioner i utakt.

Trondheim: Tapir akademisk forlag og Norges forskningsråd, 2004

Predelli, Line Nyhagen

Missionary women and feminism in Norway, 1906–1910.

I: Feminist politics, activism and vision: local and global challenges.

Red. av Luciana Ricciutelli, Angela Miles, Margaret McFadden.
London: Zed Books, 2004

Saglie, Inger-Lise og Signy Irene Vabo

Governing sustainability in Norwegian urban outskirts.

I: European cities: insights on outskirts (Governance).

Red. av Malachy McEldowney
Brussel: COST Office, 2004

Skogheim, Ragnhild og Inger-Lise Saglie (sammen med Grete Swensen, Gro Jerpåsén, og Torgrim S. Guttormsen)

Landskap under press – urbanisering og kulturminnevern: en studie med eksempler fra Nannestad og Stavanger.

(NIKU Tema 12)

Oslo: Norsk institutt for kulturminneforskning og NIBR, 2004

Skålnes, Sigrid, Bjørn Moen, Jan Mønnesland m.fl.

Halvtidsutvärdering av Interreg IIIA Nord: en region med utallige muligheter och spännande utfordringar.

Stockholm: Närings- och teknikutvecklings-värket (NUTEK), 2004

Stokke, Knut Bjørn

Public participation in relation to the Water Framework Directive and the Norwegian Planning and Building Act.

I: NOLIMP: summary from a Workshop on Public Participation and Water Quality. (NIVA report 4859-2004)

Oslo: Norsk institutt for vannforskning, 2004

Sørli, Kjetil

Bosettingspreferanser, flyttemotiver og flytteprosesser.

I: Livskraftige distrikter og regioner.

(Norges offentlige utredninger 2004:19)
Oslo: Statens forvaltningstjenester, 2004

Sørli, Kjetil (sammen med Gro Marit Grimsrud)

Flytting og bosetting, jobb og pendling.

I: Mennesker, steder og regionale endringer.

Red. av Nina G. Berg, Britt Dale, Hans K. Lysgård og Anders Løfgren.

Vanberg, Vidar

Utvikling av Kongsberg som handelsby: diverse notater/rapporter.

Oslo: NIBR, 2004

Handelsanalyse for Modum, Sigdal,

Krødsherad og Øvre Eiker.

Oslo: NIBR, 2004

Handels- og senteranalyse for Evje og Hornnes.

Oslo: NIBR, 2004

Vedeld, Trond

Challenges to participatory watershed development in the Himalayan foothills.

I: Watershed management and sustainable development.

Red. av K. Gopal Iyer & Upendra Nath Roy.
New Delhi: Kanishka Publishers, 2004

Kronikker og bokanmeldelser

Aasland, Aadne

Mats Lindqvist (red.): Re-inventing the nation: multidisciplinary perspectives on the construction of Latvian national identity (Botkyrka: Mångkulturellt centrum, 2003)
Nordisk Øst-Forum 2004, 18(4)

Gotaas, Nora

Ungdomsskoleelever smaker på videre-gående.

Aftenposten Aften 10.12.2004

Grødeland, Åse Berit

Anmeldt to artikler (en om Georgia og en om Armenia) for Transparency International.

I: Transparency International: Global corruption report 2004

London: Pluto Press, 2004

Guttu, Jon

Forfaller drabantbyene?

Aftenposten Aften 10.11.2004

Heløe, Leif Arne

Argumenter for og mot storkommuner.

Harstad Tidende, 27.1.2004

Velferdskommuner eller selvstyre?

Harstad Tidende, 9.2.2004

Går det mot storfylker?

Harstad Tidende, 24.2.2004

Stein Ringen og det lokale folkestyre.

Aftenposten, 31.3.2004

Johnstad, Tom

Innovasjon og verdiskaping i Innlandet.

Hamar Arbeiderblad, 26.8.2004

Innovasjon og verdiskaping i Innlandet.

Gudbrandsdølen Dagningen, 26.8.2004

Innovasjon og verdiskaping i Innlandet

Oppland Arbeiderblad, 27.8.2004

Kampen om Hamar.

Hamar Arbeiderblad, 17.9.2004

Nenseth, Vibeke

Bærekraftig byutvikling – med drahjelp fra urbane aktører?

Dagbladet Magasinet, 3.6.2004

Predelli, Line Nyhagen

Book review: Crossing borders: re-mapping women's movements at the turn of the 21st century.

NIKK magasin 2004, (3): 34–35

Sverdrup, Sidsel

Olaf Rieber (red.): Håndbog i evaluering – metoder til at dokumentere og vurdere proces og effekt af offentlige indsatser (København: AKF Forlag, 2004).

Anmeldelsen foreligger på Dansk

EvalueringsSelskabs hjemmeside:

http://www.danskevalueringsselskab.dk/Anmeldelse_af_ny_litteratur.asp

Fagkonferanser

Internasjonale konferanser og seminarer

Aasland, Aadne

Nordic research and innovation co-operation with Latvia.

Arrangert av Nordic Council of Ministers' Information Office, Riga, Riga 26.10.2004

Paper: Collaboration in research and research training

Launching event for Norwegian financial mechanism, Latvia.

Workshop on society integration and civil society development.

Arrangert av The Norwegian Embassy, Riga, Riga, Latvia 16.11.2004

Paper: Ethnicity, poverty and social exclusion

Bjørnsen, Hild-Marte

Regions and fiscal federalism.

Arrangert av European Regional Science Association,

Oporto, Portugal 25.–29.8.2004

Paper: Living conditions and subjective well-being of farmers: an ordered response analysis of regional differences and changes over time

Braathen, Einar

Democratic decentralisation.

Arrangert av Cambodia Development Research Institute (CDRI),

Phnom Penh, Kambodsja 9.2.2004

Paper: Experiences from formative process research on decentralisation in sub-Saharan Africa

REPOA's 9th annual research workshop.

Arrangert av Research on Poverty

Alleviation,

Dar es Salaam, Tanzania 25.–26.3.2004

Paper: Summary of baseline for local governance, finances and service delivery

New local politics of democratisation (PhD course).

Arrangert av Universitetet i Oslo, Institutt for statsvitenskap og the Local politics &

democratisation (LPD) network,

Oslo 29.9.2004

Paper: Problems of decentralisation, local governance and service delivery:

Southern African cases in a comparative policy perspective

Norwegian Development Research

Association (NFU) annual workshop.

Arrangert av NFU og Comparative Research Programme on Poverty (CROP),

Bergen 30.9.–1.10.2004

Paper: Participatory-democratic exit from poverty? Innovative cases in Brazil and South Africa compared

Local politics, democratisation, and conflict. Arrangert av Norges forskningsråd, UTISOR-programmet, Oslo 4.-5.10.2004
Paper: Local politics, social capital, and poverty reduction

Globaliseringskonferansen The global cooperation, which democratic possibilities are there?
Arrangert av Norwegian Social Forum, Oslo 22.10.2004
Paper: Cooperation and democratisation from below

Carlsson, Yngve
Grupperelatert kriminalitet. Konferanse arrangert av Rørbæk Center, Hotell Nyborg Strand, Danmark 23.9.2004
Paper: Voldelige ungdomsgrupper – intervensjon og forebygging

Dalfelt, Arne
Impact assessment for industrial development. Arrangert av International Association for Impacts Assessment (USA), Vancouver, Canada 26.-27.4.2004
Paper 1: Environmental impacts assessments as an integral tool of an ecosystems approach to urban development

Paper 2: EIA capacity building in Africa – trials, successes and errors

Falleth, Eva Irene
AESOP Congress 2004. Arrangert av Association of European Schools of Planning, Grenoble, Frankrike 1.-4.7.2004
Paper: Farmland in urban areas – a wicked collective action problem?

Feiring, Marte
Professional learning in a changing society: international conference. Arrangert av Institutt for utdanningsforskning, Universitetet i Oslo, Oslo 25.-27.11.2004
Paper: An analytical approach for studying welfare state services and welfare state occupations

Omvandlinger, gränser, dialoger: 22. Nordiska Sociologkongressen. Arrangert av Svenska Sociologförbundet, Malmö 20.-22.8.2004
Paper: Om samarbeid mellom barnevern og psykisk helsevern

Grødeland, Åse Berit
Konferanse om Non Governmental Organisations. Arrangert av Norges forskningsråd, Dubrovnik 6.-7.9.2004
Paper: NGO bargaining power at the municipal level in South Eastern Europe

Konferanse om korrupsjon og uformelle nettverk. Arrangert av OECD, Paris 29.-30.11.2004
Paper: The use of contacts and informal networks in public procurement: findings from in-depth interviews with public procurement officials, representatives of local and foreign companies in the Czech Republic, Slovenia, Bulgaria and Romania

Hanssen, Gro Sandkjær
The 1st Scandinavian workshop on E-government. Arrangert av Universitetet i Örebro, Örebro 23.-24.2.2004
Paper: Local politicians' access to information: the role of information and communication technologies

Den 13. nordiske kommunalforskerkonferansen. Arrangert av Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen, Oslo 26.-28.11.2004
Paper: IKT og kunnskapstegnelse i lokalpolitikken (sammen med Jostein Askim og Signy Irene Vabo)

Heløe, Leif Arne
Nordisk seminar om kommuneretted tilsyn. Arrangert av Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet, Oslo 9.3.2004
Paper: Statlig tilsyn med kommunene: sammenfattende kommentarer

Hovik, Sissel
Conference on democratic network governance. Arrangert av Centre for democratic network governance, Roskilde University, Denmark, Sorø 21.-22.10.2004
Paper: Analysing networks solving conflicts over border crossing natural resources – is it possible to make them democratic? (sammen med Signy Irene Vabo)

Klausen, Jan Erling
City futures – international conference on globalism and urban change. Arrangert av College of Urban Planning and Public Affairs at the University of Illinois at Chicago, Chicago, USA 8.-10.7.2004
Paper: Urban leadership and community involvement: ingredients for good governance? (sammen med Michael Haus)

Den 13. nordiske kommunalforskerkonferansen. Arrangert av Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen, Oslo 26.-28.11.2004
Paper: Kommunesammenslåingers politiske økonomi: en analyse av velgeratferd i rådgivende folkeavstemninger (sammen med Åge Johnsen)

Kristofersen, Lars B.
Anglo-Norwegian child welfare seminar. Arrangert av Department of Health, UK, Windsor Great Park, England 21.-22.6.2004
Paper 1: Longitudinal research in Norway during the period 1990-2002: a project presentation

Paper 2: User participation: ideals and realities in a bottom up perspective: a project presentation: evaluation of the National Programme for Mental Health (sammen med Sidsel Sverdrup og Trine Monica Myrvold)

Nordiska Sociologkongressen (Arbetsgruppen för barn och unga). Arrangert av Svenska Sociologförbundet, Malmö 20.-22.8.2004
Paper: Enkelte trekk ved levekår og helseforhold hos barn og unge som har vært i barneverntiltak i Norge 1990-2003: noen foreløpige resultater fra en longitudinell studie

Langeland, Ove
13th Nordic conference on small business research. Arrangert av Handelshøyskolen BI og Universitetet i Tromsø, Tromsø 10.-12.6.2004
Paper: More than money: knowledge enterprises' experiences of venture capital

Moen, Bjørn
Konferanse om nordisk grenseregionalt samarbeid. Arrangert av Nordisk Ministerråd – Grenseregionalt forum, København 22.9.2004
Paper: Nordic cross border cooperation – old challenges and future opportunities

Naustdalslid, Jon
International symposium on public services and government reform in China. Arrangert av China Institute for Reform and Development (CIRD), Haikou, Kina 30.-31.10.2004
Paper: Norwegian experiences with decentralised government

Nenseth, Vibeke
Governance for urban change: 48th world congress. Arrangert av International Federation of Housing and Planning, Oslo 5.-8.9.2004
Paper: Barometer of urban sustainability

Næss, Petter
AESOP Congress 2004. Arrangert av Association of European Schools of Planning, Grenoble, Frankrike 1.-4.7.2004
Paper: Travel speed and modal choice in Copenhagen: the competition between car, transit and bike

Orderud, Geir Inge
World Habitat Day: Cities – engines for rural development. Arrangert av Habitat Norway, Oslo 4.10.2004
Paper: Increasing regional imbalances and rural – urban disparities in China: a collaboration between NIBR and CIRD (China Institute for Reform and Development) focusing on policy design

Saglie, Inger-Lise
AESOP Congress 2004. Arrangert av Association of European Schools of Planning, Grenoble, Frankrike 1.-4.7.2004
Paper: Protection of farmland: a difficult collective action problem

Knowledge and power: exploring the science/society interface in the urban environment context: the ESRC interdisciplinary seminar series. Arrangert av University of Cambridge og University of Durham, Cambridge 22.-23.9.2004
Paper: A Norwegian view on the science/society interface in the urban environment context

European cities insights on the outskirts. Arrangert av COST: European Cooperation in the field of Scientific and Technical research C-10, Paris 17.-18.6.2004
Paper: Governing sustainability in Norwegian urban outskirts

Schmidt, Lene
Konferanse om morgendagens skole. Arrangert av Nordisk kontaktgruppe for morgendagens skole og nordisk forsker-nettverk, Oslo 8.-9.11.2004
Paper: Morgendagens skole

Skålnes, Sigrid
Konferanse om Europe at the margins. Arrangert av Regional Science Association (RSA), Angers, Frankrike 16.4.2004
Paper: Peripherality, regional cooperation and the gender issue

Conference on gender, environment and societal development in West Nordic and Arctic countries. Arrangert av Jafnrettistofa Islands (Likestillingsrådet), Akureyri, Island 13.-14.11.2004
Paper: Young women in the districts and their expectations for the future

Winsvold, Marte
The 1st Scandinavian workshop on E-government. Arrangert av Universitetet i Örebro, Örebro 23.-24.2.2004
Paper: Internet and the local public sphere

Konferanser og seminarer i Norge

Berglund, Frode
Kurs i Stortingskunnskap. Arrangert av Stortingets informasjonsseksjon, Stortinget, Oslo 24.3.2004
Paper: Ungdom og politikk

Bjørnsen, Hild-Marte
Konferanse om endringer i velferdsstaten, new public management og konsekvenser for regional og lokal planlegging. Arrangert av Pandagruppen, Oslo 4.-5.11.2004
Paper: Omstilling i offentlig sektor

Fagseminar. Arrangert av Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo, Oslo 11.3.2004
Paper: Off-farm labour participation of farm couples: a comparison of different approaches to model joint decisions

Braathen, Einar
Direkte demokrati. Arrangert av Oslo By-Forum, Oslo 15.5.2004
Paper: Deltakende budsjettering – fra Porto Alegre til Oslo

Supporting local responses til HIV/AIDS. Arrangert av Norad/NIBR, Oslo 25.8.2004
Paper: The relationship between HIV/AIDS programmes and decentralisation efforts (sammen med Arild Schou)

Brevik, Ivar
Kurs i regi av NTL/landsforening 105, Sørmarka 1.-3.2.2004
Paper: Selektiv utstøting fra arbeidslivet og fattigdom: inkludering gjennom lavterskeltilbud

Dagsseminar arrangert av SVs sosialfraksjon på Stortinget, Oslo 20.2.2004
Paper: Utviklingsstatus og utfordringer i eldreomsorgen

Konferansen Omsorg 2004 – nye tider, nye eldre. Trondheim 15.-17.3.2004
Paper: Trekk ved utviklingen i pleie- og omsorgstjenestene og Handlingsplan for eldreomsorgen

Landsledersamling. Arrangert av Kirkens Bymisjon, Klækken hotell, Ringerike 24.3.2004
Paper: Velferd og fattigdom

Storbykonferanse for eldreåd. Arrangert av Det sentrale eldreåd, Oslo 7.-9.6.2004
Paper: Evaluering av handlingsplan for eldreomsorgen (1998-2002)

Konferansen Ny tid – ny omsorg. Arrangert av Sosial- og helsedepartementet, Oslo 7.9.2004
Paper: Utfordringer i pleie- og omsorgssektoren i framtiden

Boligkonferansen 2004. Arrangert av Næringsforeningen i Stavangerregionen, Stavanger 1.10.2004
Paper: Framtidige seniorers boligpreferanser

Fagdag i Bergen. Arrangert av Husbanken, Bergen 18.11.2004
Paper: Om tilgjengelighet inne i, utenfra og nær boligen

Møte med Byrådsavdeling for byutvikling i Oslo kommune. Arrangert av NIBR, Oslo 3.11.2004
Paper: Hovedtrekk ved framtidige eldres boligpreferanser avledet av Askerundersøkelsen

Carlsson, Yngve
Konferanse om barne- og ungdomsrett i storbyene. Arrangert av Norges idrettsforbund – «storbyforum», Tromsø 26.5.2004
Paper: Barn og unge som står utenfor – aktivisering gjennom idrett

Falleth, Eva Irene

Verneseminar.
Arrangert av Utmarks kommunenes sammenslutning, Gardermoen 18.2.2004
Paper: Kommuner og vernesaker: erfaringer og utfordringer

Åpent møte i Setesdal
Arrangert av Forvaltningssekretariatet Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane, Bygland 8.3.2004
Paper: Erfaringer og vurderinger av lokal verneforvaltning

Konferanse om saksbehandling etter verneforskrifter.
Arrangert av Forvaltningssekretariatet Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane, Sirdal 14.5.2004
Paper: Dispensasjonspraksis i kommunene i Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane

Landsamling for fylkesmennenes miljøvern- og utvaldelinger.
Arrangert av Direktoratet for naturforvaltning, Tromsø 24.8.2004
Paper: Kommunal forvaltning av verneområder

Fjell og friluftsliv – ny bruk og forvaltning og nye utfordringer for naturvern.
Arrangert av NIBR, Oslo 26.-27.8.2004
Paper: Virkemidler og myndigheter i områdeforvaltning

Grødeland, Åse Berit

Korrupsjon og uformelle nettverk.
Arrangert av Chr. Michelsens Institutt, Bergen 19.-20.2.2004
Paper: Uformelle nettverk og korrupsjon i det østlige Sentral-Europa

Guttu, Jon

Etterutdanningskurs for arkitekter og planleggere.
Arrangert av Arkitektthøgskolen i Oslo, Oslo 15.1.2004
Paper: Boligpolitikk i historisk perspektiv

Kjenn din by.
Arrangert av Oslo Bymuseum, Oslo 3.2.2004
Paper: Drabantbyen som skyteskive

Boligplanlegging.
Arrangert av Norges landsbrukshøgskole, Ås 12.2.2004
Paper: Den gode boligen: fagfolks oppfatning av boligkvalitet gjennom 50 år

Kjenn din by.
Arrangert av Oslo Bymuseum, Sofienberg – Keyserløkka 18.5.2004
Paper: Fra Grünerløkka til Keyserløkka: den åpne byen (byvandring m/60 tilhørere)

Boligforskning.
Arrangert av Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim 10.6.2004
Paper: Boligforskning i perspektiv

Boligplanlegging.
Arrangert av Husbanken og Hageselskapet, Gjønnestad, Vestfold 11.8.2004
Paper: Bebyggelsesplanen (småhusbygging, byboliger, byfornyelse)

Boligplanlegging i nord.
Arrangert av Husbanken og Hageselskapet, Vardø 26.-27.8.2004
Paper: Bebyggelsesplanen (småhusbygging, byboliger, byfornyelse)

Drabantbyhistorie.
Arrangert av Hellerud historielag, Tveten gård, Oslo 11.8.2004
Paper: Drabantbyen som skyteskive

Drabantbyhistorie.
Arrangert av Hellerud historielag, Tveten gård, Oslo 10.11.2004
Paper: Drabantbyen som skyteskive

Bokvalitet.
Arrangert av Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslo 1.12.2004
Paper: Bokvalitet på områdenivå

Harvold, Kjell A.
Programkonferanse Marked og samfunn.
Arrangert av Norges forskningsråd, Lillestrøm 16.-17.3.2004
Paper: Rikspolitisk retningslinje for jordvern?

Haug, Marit
Fattigdomskonferansen.
Arrangert av Norad, Oslo 18.10.2004
Paper: Langsiktige virkninger av FORUTs arbeid på Sri Lanka: styrking av sivilsamfunnet?

Heløe, Leif Arne
Utvikling av sterke regioner – hvorfor og hvordan?
Konferanse arrangert av Distriktskommisjonen, Kristiansand 13.1.2004
Paper: Om vekstkraftige regioner

Økt samarbeid om et nytt bibliotek-landskap – konferanse.
Arrangert av ABM-utvikling m.fl. Bergen 19.1.2004
Paper: Ulike måter å organisere løsningen av kommunal oppgaver på

Bardu kommunes 150-års jubileum.
Bardu 6.11.2004
Paper: Fortid, nåtid og fremtid for kommunesektoren

Fylkesmannsmøte.
Arrangert av Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Florø 4.6.2004
Paper: Er tilsyn forenlig med dialog?

Hovik, Sissel
Den 1. nasjonale fagkonferanse om ledelse og organisering i helsetjenesten.
Arrangert av Norges forskningsråd, Hurdal 14.-15.10.2004
Paper: Resultater av sykehusreformen – hvilke og hvorfor? (sammen med Terje Lie, Rogalandsforskning)

Kristofersen, Lars B.
Familiesenter i Norden – «Tidlig intervensjon i Norge»: regionkonferanse.
Arrangert av Universitetet i Tromsø, Det medisinske fakultet, Tromsø 6.-8.10.2004
Paper: Evaluering av familiesenterkommunene og seks andre kommuner

Evaluering av Opptappingsplanen for psykisk helse.
Arrangert av Norges forskningsråd, Oslo 2.12.2004
Paper: Foreløpige resultater fra prosjektet Bidrar opptappingsplanen for psykisk helse til at risikoutsatte barn får mer fleksible hjelpetjenester? Opptappingsplanens betydning for barne- og ungdomspsykiatri og barnevern

Langeland, Ove
Finansiering og nyskaping.
Arrangert av Oslo Arbeiderparti, Oslo 6.1.2004
Paper: Venturekapitalens rolle i innovasjonssystemet

Lønn og belønningssystemer.
Arrangert av Norges forskningsråd, Oslo 29.1.2004
Paper: Lønnsfastsettelse og rettferdig fordeling

Finansiering av innovasjon.
Faglig forum arrangert av NIBR, Oslo 26.5.2004
Paper: Får venturekapitalen fart på Norge?

Seminar om individuell lønn.
Arrangert av NAVO, Oslo 25.11.2004
Paper: Rettferdig lønn. Hva er det?

Risikokapital og markedssvikt.
Arrangert av Sparebankforeningen, Oslo 15.12.2004
Paper: Finansiering av innovasjon og entreprenerskap

Moen, Bjørn

Samfunn og klimaendringer.
Arrangert av Norsk Geografisk Selskab, Oslo 15.11.2004
Paper: Tilpasningsstrategier, klimaendringer og Østerdalene

Myrvold, Trine Monica

Seminar om kommunesammenslåing.
Arrangert av Kristiansund og Frei kommuner, Frei 9.3.2004
Paper: Kommunesammenslutningers effekter på tjenesteproduksjon og demokrati

Samspelet mellom innbyggere og folkevalgte.
Seminar arrangert av Kommunenes Sentralforbund, Oslo 21.4.2004
Paper: Et offentlig rom for lokaldemokratiet? Deltakelse, dialog og meningsdanning

Presseseminar.
Arrangert av Kommunenes sentralforbund, Oslo 23.4.2004
Paper: Et offentlig rom for lokaldemokratiet? Deltakelse, dialog og meningsdanning

Psykisk helse.
Seminar arrangert av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Steinkjer 11.5.2004
Paper: Et helhetlig tilbud til mennesker med psykiske lidelser?

KS' Demokratidager.
Arrangert av Kommunenes Sentralforbund, Molde 30.-31.8.2004
Paper: Samspelet mellom folkevalgte og innbyggerne

Høstkonferansen for psykisk helse.
Arrangert av Fylkesmannen i Oppland og Hedmark, Lillehammer 21.-22.10.2004
Paper: Et helhetlig tilbud til mennesker med psykiske lidelser? Status for Opptappingsplanen

Evaluering av Opptappingsplanen for psykisk helse.
Arrangert av Norges forskningsråd, Oslo 2.12.2004
Paper: Samhandling på politisk-administrativt nivå i kommunene. Resultater fra prosjektet "OPs effekt på kommunenes organisering av psykisk helsearbeid"

Nenseth, Vibeke

Samplan-kurs.
Arrangert av Kommunenes Sentralforbund, Bergen 23.11.2004
Paper: Planlegging for bærekraftig byutvikling

Næss, Petter

Sommerleir.
Arrangert av Natur og Ungdom, Tangen 4.8.2004
Paper: Bærekraftig byutvikling

Onsager, Knut

REGUT-programmets sluttkonferanse: Regional utvikling – regioner i utakt: hva kan og bør ny kunnskap bidra med?
Arrangert av Norges forskningsråd, Stjørdal 21.-22.4.2004
Paper 1: Østfolds småbyregioner mellom egenbasert, Oslointegret og grenseregional utvikling

Paper 2: Er det meningsfullt å snakke om regionale klynger i en norsk kontekst?

Predelli, Line Nyhagen

Landskonferanse for innvandrersamfunnsorganer.
Arrangert av Utlendingsdirektoratet, Trondheim 17.-18.9.2004
Paper: Uformelle veier til makt – om minoritetskvinner politiske innflytelse

Saglie, Inger-Lise
Kampen om arealene.
Arrangert av Landbruksdepartementet, Oslo 20.-21.9.2004
Paper: Lokalt jordvern: en Odyssevs reise forbi sirenene

Schmidt, Lene

Kveldsmøte.
Arrangert av Ensliges landsforbund, Oslo 10.3.2004
Paper: BOLIG+

Byfolk i form.
Faglig forum arrangert av NIBR, Oslo 21.4.2004
Paper: Skolegården, jungel eller luftgård?

Seminar arrangert av Høgskolen i Vestfold, Tønsberg 15.6.2004
Paper: Skolegården, jungel eller luftgård?

Tun+
Arrangert av Sogn- og Fjordane fylkeskommune, Høgskulen i Sogn og Fjordane, fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Selje kommune, 7.-8.6.2004
Paper: BOLIG+

Byvandring med blikk for barnets perspektiv.
Arrangert av Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Sosial- og familieavdelingen, Oslo 5.10.2004
Paper: Skolegården, jungel eller luftgård?

Bokvalitet på områdenivå.
Arrangert av Sosialdemokratisk Forening, Oslo 18.11.2004
Paper: Bokvalitet på områdenivå

Plankonferansen.
Arrangert av Fylkesmannen i Rogaland, Sandnes kommune, Sandnes 8.12.2004
Paper: Fortett med vett

Bokvalitet på områdenivå.
Arrangert av Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslo kommune, Oslo 1.12.2004
Paper: Bokvalitet på områdenivå

Skogheim, Ragnhild
Kulturplanlegging i Narvik.
Arrangert av Narvik kommune, Narvik 28.1.2004
Paper: Imageendring i omstillingsområder

Kulturplanlegging.
Arrangert av Arkitektthøgskolen i Oslo, Oslo 19.4.2004
Paper: Hva er kulturplanlegging, og hvorfor er det interessant for norske kommuner?

Kulturmiljøbegrepet.
Arrangert av Norsk institutt for kulturminneforskning, Oslo 30.8.2004
Paper: Hvordan bruke kulturmiljøbegrepet i konkrete kommuneplanprosesser – både i arealplanprosesser og i planer for lokal-samfunnsutvikling

Skålnes, Sigrid
Konferanse om ungdom og framtid.
Arrangert av Kommunenes Sentralforbund, Molde 28.8.2004
Paper: Deltakar eller tilskodar på vegen mot framtida? Om ungdom og engasjement i politiske aktiviteter

Fokusgrupper som forskningsmetode.
Arrangert av Høgskolen i Finnmark, Alta 13.12.2004
Paper: Erfaringar med bruk av fokusgrupper i forskningsprosjekt

Stigen, Inger Marie

Den 1. nasjonale forskerkonferanse om ledelse og organisering i helsetjenesten. Arrangert av Norges forskningsråd, Hurdal 14.-15.10.2004

Paper 1: Statlig eierskap og helseforetak: mer politisk styring enn fristilling? (sammen med Ståle Opedal, Rogalandsforskning)

Paper 2: Hvem leder helseforetakene? Rekruttering og effekter (sammen med Ståle Opedal, Rogalandsforskning)

Stokke, Knut Bjørn

Bibliotek og samfunn.

Arrangert av Høgskolen i Oslo, Avdeling for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag, Oslo 12.2.2004

Paper: Kommunal og fylkeskommunal planlegging

Planleggingsteori.

Arrangert av Norges landbruksforskning, Institutt for landskapsplanlegging, Ås 26.3.2004

Paper: Begrunnelser for planlegging: planleggingens resultater

Gode boligområder for alle.

Arrangert av Husbanken og Hageselskapet, Gjennestad, Vestfold 12.8.2004

Paper: Kommuneplanlegging som redskap for tilgjengelighet for alle

Kystsonesamling.

Arrangert av Norges forskningsråd/Marked og samfunn, Hurtigruta fra Bodø til Tromsø 13.-14.10.2004

Paper: Regional planlegging og regionale nettverk for integrert kystsoneforvaltning

Bærekraftig næringsutvikling og kommunal planlegging.

Arrangert av Hordaland fylkeskommune og Fylkesmannen i Hordaland, Bergen 19.-20.10.2004

Paper: Næringslivet og kommuneplanlegginga

Planlegging på sentralt og regionalt nivå.

Arrangert av Norges landbruksforskning, Institutt for landskapsplanlegging, Ås 19.11.2004

Paper: Kystsonesplanlegging på kommunalt og regionalt nivå

Strand, Arvid

Seminar arrangert av Akershus fylkeskommune, Sørmarka 13.10.2004

Paper: Samfunnsplanleggeren – fagekspert eller prosessaktivist: kritisk søkelys på oss selv: roller og praksis

Tennøy, Aud

Planlegging på sentralt og regionalt nivå. Studentkurs arrangert av Norges landbruksforskning, Ås 22.10.2004

Paper: Transportreduserende arealplanlegging

Vestby, Guri Mette

Utviklingsprogram for styrking av oppvekstmiljøet – erfaringssamling. Arrangert av Barne- og familiedepartementet, Oslo 4.6.2004

Paper: Kanaler og strategier for barn og unges deltakelse og innflytelse: erfaringer fra Europarådsarbeidet om barns deltakelse

Prosjektoversikt 2004

Gruppe for demokrati og offentlig styring

Berglund, Frode

Unge folkevalgte
Kommunenes Sentralforbund

Helgesen, Marit

Brukerdeltakelse og brukervedvirkning. Evaluering av opptrappingsplanens fokus på brukere
Norges forskningsråd

Opptrappingsplanens bidrag til styrking av kompetansen i det psykiske helsevern
Norges forskningsråd

Hovik, Sissel

Organisasjonsdatabasen
Kommunal- og regionaldepartementet

Regional kystsonesplanlegging
Norges forskningsråd

Klausen, Jan Erling

Statlig tilsyn med kommunesektoren
Kommunal- og regionaldepartementet

Kommunikasjonen mellom innbyggerne og politikerne i folkeavstemninger
Kommunal- og regionaldepartementet

Dialogen mellom regional stat og kommunene
Kommunal- og regionaldepartementet

Bindende lokale folkeavstemninger med folkelig initiativrett
Kommunal- og regionaldepartementet

Evaluering av forsøk med oppgavedifferensiering i fylkeskommunene
Kommunal- og regionaldepartementet

Lorentzen, Hilde

Velferdsstatens klageinstanser – hvor rettferdige?
Norges forskningsråd

Demokrati og styring – bistandsavtale
Norges forskningsråd

IKT og vilkårene for lokalpolitisk deltakelse og engasjement blant funksjonshemmede
Norges forskningsråd

Myrvold, Trine Monica

Organisatoriske effekter av kommunens arbeid med opptrappingsplanen for psykisk helse
Norges forskningsråd

Levende lokaldemokrati: dialogen mellom folkevalgte og innbyggerne
Kommunenes Sentralforbund

Predelli, Line Nyhagen

Politisk deltakelse og organisering i det flerkulturelle Norge
Norges forskningsråd

Stigen, Inger Marie

Evaluering av statlig eierskap og foretaksmodell
Sosial- og arbeidsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet

IKT og lokaldemokratiet
Norges forskningsråd

Evaluering av forsøk med enhetsfylker
Kommunal- og regionaldepartementet

Evaluering av Stifinnerprogrammet
Kommunal- og regionaldepartementet

Vabo, Signy Irene

Nye modeller for organisering av kommunal og statlig sektor
Norges forskningsråd

Gruppe for miljørettet planforskning

Arnesen, Odd Eirik

Kystsonesplan Hambantota, Sri Lanka
Norsk institutt for vannforskning

Agricultural production, organisation and marketing in Sri Lanka Horticultural Sector
Royal Norwegian Embassy, Colombo

Business Experience Exchange Programme hovedprosjekt
Selskapet for Norges Vel
Norad

Miljøforvaltning i indre Mongolia
Norsk institutt for vannforskning

Fattigdomsprogram i Vietnam
Norad

Falleth, Eva Irene

Kommunal forvaltning av Setesdal landskapsvernområde
Direktoratet for naturforvaltning

Spatial planning as strategy for sustainable development
Norges forskningsråd

Guttu, Jon

Bovaner blant etniske minoriteter
Oslo bolig- og byplanforening

Metode for kartlegginger og vurderinger av bokvalitet
Oslo kommune

Natur og miljøhensyn i bebyggelsesplanen
Norges byggforskningsinstitutt

Boligkvalitet, livskvalitet og bærekraft
SINTEF

Hanssen, Martin A.

Harmful algal blooms in Ugandan lakes
Norsk institutt for vannforskning

Resultatvurdering av handlingsplan for universell utforming
Miljøverndepartementet

Kleven, Terje
Verdsetting av rekreasjonsområder
Norges forskningsråd

Følgforskning Tanzania
Research on Poverty Alleviation, Tanzania

European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research – Urban civil engineering, medlem teknisk komité
Norges forskningsråd

Nenseth, Vibeke

Makt i planleggingen – bruken av idrettsanlegg
Norges forskningsråd

Næss, Petter

Behov – mål – effekt
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Concept-programmet

Røe, Per Gunnar

Den elektroniske byen
Norges forskningsråd

Saglie, Inger-Lise

Arealspill i norske kommuner
Norges forskningsråd

Evaluering av Statens Naturoppsyn
Miljøverndepartementet

Skogheim, Ragnhild

Landskap under press
Norsk institutt for kulturminneforskning

Kulturoppfølging – metodeutvikling
Statsbygg

Strand, Arvid

Planlegging i Nordland
Fylkesmannen i Nordland

Rikspolitiske retningslinjer for jordvern
Norges forskningsråd

KU-Sosial- og helsedirektoratet
Sosial- og helsedirektoratet

Samfunnsøkonomi i universell utforming
Miljøverndepartementet

Kommunedelplan for E39 i Kristiansand – vurdering av arbeidsopplegg
Kristiansand kommune

Alternative framtidbilder for kommunene i Rogaland
Kommunenes Sentralforbund Rogaland

Erfaringer med helsekonsekvensvurderinger
Sosial- og helsedirektoratet

Tennøy, Aud

Evaluering av Friluftslivets år
Norsk institutt for naturforskning

Etatsprosjekt Transport i by
Statens vegvesen Finnmark

Gruppe for regionalforskning

Bjørnsen, Hild-Marte

Arbeidstilbudstilpassing i landbruks-husholdet
Norges forskningsråd

Strategic decisions on Norwegian farm households
Norges forskningsråd

Foss, Olaf

En komparativ analyse av norsk og svensk regionalpolitikk
Norges forskningsråd

OECD territorial database
Kommunal- og regionaldepartementet

Territorial patterns and implications of socioeconomic change in the Nordic peripheries
Nordregio, Sverige

The spatial effects of demographic trends and migration
Institutet för tillväxtpolitiska studier, Sverige

The role, specific situation and potentials of urban areas as nodes in a polycentric development
Ministry of the Interior, ESPON, Luxembourg

European Spatial Planning Observation Network – contact point
Kommunal- og regionaldepartementet

Johnstad, Tom
Verdiskaping i innlandet
Norges forskningsråd
Hedmark fylkeskommune
Oppland fylkeskommune

Juvkam, Dag
Integrated analysis of transnational and national territories based on ESPON results
Ministry of the Interior, ESPON, Luxembourg

Langeland, Ove
Storbyene som arena for kunnskapsrik kapital
Norges forskningsråd

Evaluering av plan- og bygningsloven
Norges forskningsråd

Indikatorer for pleie- og omsorgstjenester
Oslo kommune

Nyskaping i Sogn og Fjordane
Sparebanken Sogn og Fjordane

Territorial impacts of European fisheries policy
Ministry of the Interior, ESPON, Luxembourg

Moen, Bjørn
Midtveisevalueringene av Interreg III ABC
Kommunal- og regionaldepartementet

Onsager, Knut
Forskningsleder Regional utvikling
Norges forskningsråd

Clusters and innovations
Norges forskningsråd

Klyngeperspektiv i regional- og distrikts-politikken
Kommunal- og regionaldepartementet

Orderud, Geir Inge
Regionaløkonomiske virkninger av klima- endringer
Norges forskningsråd

Boligbygging i byregioner
Norges forskningsråd

European harmonised procedures for quantification of nutrient losses from diffuse sources
Norsk institutt for vannforskning/EU

Skålnes, Sigrid
Grenseregionale samarbeidsorganisasjoner
Nordisk Ministerråd, Danmark

Fylkeskommunene som utviklingsaktør
Nordregio, Sverige

Sørli, Kjetil
Returmigrasjon
Norges forskningsråd

Folketallsindikatorer
Troms fylkeskommune

Sosioøkonomisk barometer Sogn og Fjordane
Asplan-Viak AS

Levekår i Oslo indre øst
Statistisk sentralbyrå

Toresen, Jøran
Barns velferd: penger, tid og rom
Allforsk

Analyse av indirekte behovsindikatorer knyttet til barneverntjenesten
Oslo kommune

Vanberg, Vidar
Stedsanalyse Kongsberg
Kongsberg kommune

Nærings- og boligutvikling i Modum
Modum kommune

Regionanalyse Modum
Modum kommune

Konsekvensanalyse Evje og Hornnes
Evje kommune

Prosessanalyse Kongsberg
Kongsberg kommune

Gruppe for miljø- og utviklingsforskning

Aasen, Berit
Referansegruppe for Trust Fund for Environmentally and Socially Sustainable Development
Utenriksdepartementet

Knowledge base of fisheries management
Institutt for firskeriforvaltning/EU

Building capacity for development research at the Research Centre for Applied Geography, Vietnam
Norad

Givernetverk Poverty and social impact assessment
Norad

Desk appraisal fisheries law, Vietnam
Norad

Workshop on Lessons of Pay Reform
Norad

HIV/AIDS og desentralisering
Norad

Aasland, Aadne
Artikkel om latvisk sosialpolitikk
Fao

Braathen, Einar
Social capital, local government and poverty reduction
Norges forskningsråd

Citizens and local elections, Mozambique
Norad

Luang Prabang decentralisation pilot project, Laos
Sida, Sverige

Grødeland, Åse Berit
NGO bargaining power at the municipal level in South East Europe
Norges forskningsråd

Conditionality, corruption and informal networks: an analysis of corruption in the spheres of public procurement, party funding, lobbying and the judiciary in the Czech Republic, Slovenia, Bulgaria and Romania
Norges forskningsråd

Haug, Marit
Arbeidet til norske frivillige organisasjoner
Norad

Social inclusion and nation building in Nepal
Royal Norwegian Embassy, Kathmandu

Holm-Hansen, Jørn
Kommunesamarbeid Norge Bosnia
Kommunenes Sentralforbund

SOS Murmansk
SOS-Barnebyer

Schou, Arild
HIV/AIDS Malawi
Norad

Decentralisation in conflict- and post-conflict situations
Norad

Tesli, Arne
Miljøsamarbeidet med Indonesia
Direktoratet for naturforvaltning

Sino-Norway Social Policy Forum
Norges forskningsråd

The Demographic Development Study of Arriyadh
High Commission for Arriyadh, Saudi Arabia

Vedeld, Trond
European Association of Development Research and Training Institutes, styredeltakelse
Norges forskningsråd

Integrating social and environmental concerns in development programmes
Norad

Follow-on project for India Watershed Development Project
The World Bank

United Nations Development Programme som bistandsaktør
Utenriksdepartementet

Gruppe for velferds- og levekårsforskning

Baklien, Bergljot
Følgforskning, Moneragala Integrated Rural Development Programme, Sri Lanka
Norad

Referansegruppe for forskningsevalueringer
Læringscenteret

Frafall i videregående opplæring
Læringscenteret

Bratt, Christopher
Forbrukeres preferanser i forhold til valg av produkter
Norges forskningsråd

Brevik, Ivar
Boligpreferanser 50+ i Asker
Asker kommune

Framtidas eldres boligbehov og krav til bolig og boform
Fao

Bolig- og tjenestetilbud til utviklingshemmede
Den Norske Stats Husbank

Carlsson, Yngve
Aksjonsforskning - rasisme
Barne- og familiedepartementet

Fysisk aktivitet, lokal tilhørighet og sosial integrasjon
Kultur- og kirkedepartementet

Tett på Furuset
Barne- og familiedepartementet
Justis- og politidepartementet
Oslo kommune

Evaluering av Exit
Voksne for barn

Oppsummering av arbeidet i kommunene i Utviklingsprogrammet for oppvekstmiljøet
Barne- og familiedepartementet

Informasjons- og veiledningsmateriale fra stat til kommunene
Barne- og familiedepartementet

Clausen, Sten-Erik
Utbredelse av partnervold
Norges forskningsråd

Levekår og marginalisering blant barn
Norges forskningsråd

Gotaas, Nora
Evaluering av «Brobyggerprosjektet»
Primærmedisinsk verksted

Evaluering av prosjektet «Musikk i fengsel og frihet»
Norsk musikkråd

Haaland, Thomas
Ungdomsundersøkelse i Skedsmo kommune
Skedsmo kommune

Kristofersen, Lars B.
Risikoutsatte barn og fleksible hjelpe-tjenester
Norges forskningsråd

Alternatives to orphanages in Northwest Russia
Nordisk Ministerråd, Danmark

SOS-Barnebyer ressursgruppe
SOS-Barnebyer

Lien, Inger-Lise
De etniske nettverkens rolle for å forhindre gjengkriminalitet
Kommunal- og regionaldepartementet
Utlendingsdirektoratet

Konferanse om flerkulturelle bysamfunn
Den norske UNESCO-kommisjonen
Kommunal- og regionaldepartementet
Norges forskningsråd

Evaluering av OK-prosjektet
Barne- og familiedepartementet

Sverdrup, Sidsel
Konsekvenser av byggesaksreformen
Norges byggforskingsinstitutt

Befolkningens holdninger til og kunnskap om psykisk helse og psykiske lidelser
Norges forskningsråd

Brukermedvirkning: idealer og realiteter
Norges forskningsråd

Vestby, Guri Mette
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi i Oslo indre øst
Universitetet i Oslo

Ungdom, IKT og lokaldemokrati
Barne- og familiedepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet

Redaksjon:
NIBRs ressursavdeling

Grafisk design:
LaVie Kommunikasjon AS

Foto:
Paul Sutter
Petter Strømsted

Trykk:
Nordberg Trykk AS

Norsk institutt
for by- og regionforskning

Besøksadresse:
Sinsenveien 47 B

Postadresse:
Postboks 44 Blindern
0313 Oslo
Telefon: 22 95 88 00
Telefaks: 22 22 37 02
nibr@nibr.no
www.nibr.no